

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Schriftleitung u. Verlag: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Bezugspreis: jährlich RM 4.80, halbjährlich RM 2.40, vierteljährlich RM 1.20

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 31. Jänner 1942

Nr. 5

Nemške podmornice potapljaajo ameriške ladje

V dveh zaporednih sunkih so nemške podmornice potopile v ameriških in kanadskih vodah 30 sovražnih ladij s skupno nad 200.000 ton
Sijajni podvigi podmorniškega brodogja

Dne 24. januarja je objavilo vrhovno poveljstvo nemške vojske poročilo, ki je izzvalo ne samo po vsej Nemčiji, nego tudi po vsem prijaznem in sovražnem svetu ogromno pozornost. Kakor je bilo razvidno iz omenjenega posebnega poročila, so se nemške podmornice prvič pojavile v severo-ameriških vodah ter so prizadejale sovražnemu oskrbovalnemu ladjevju strahovite izgube. Tik pred sovražno obalo so nemške podmornice potopile pri prvem sunku 18 trgovskih ladij s skupno tonažo 125.000 ton. Istočasno je bila torpedirana še neka druga ladja in nek stražni čoln. Pri teh napadih se je odlikovala zlasti podmornica pod poveljstvom Kapitanleutnant-a Hardegena, saj je sama potopila osem ladij s skupno 53.000 tonami, med njimi tri petrolejske ladje pred nosom New Yorka.

Tri dni pozneje, dne 27. januarja, je izdalo nemško vrhovno poveljstvo dodatno novo posebno poročilo o podvigih nemških podmornic ob ameriški in kanadski obali. Po tem poročilu so nemške podmornice v nadaljevanju svojih udarcev proti sovražnemu trgovskemu brodogju potopile v omenjenih vodah nadaljnjih 12 ladij s skupno 103.000 tonami, med njimi šest velikih petrolejskih ladij. Zelo uspešna je bila pri tem drugem sunku podmornica pod poveljstvom Korvettenkapitän-a Zappa.

V času od 24. t. m. so nemške podmornice potemtakem na zapadnem robu Atlantika potopile 30 sovražnih trgovskih ladij s skupno 228.000 bruto-registerskimi tonami.

Nemški narod je ponosen na svoje junake, ki potapljaajo sovražne ladje takorekoč pred nosom g. Roosevelta.

Sedaj imajo Amerikanci, kar je hotel Roosevelt! Kdor pozna nemško žilavost, ve, da so ti kraši uspeha šele začetek.

Churchill se pere pred parlamentom

Slabi izgledi za angleški narod - Churchill nima pokazati niti enega uspeha

Churchill si je pretekli torek naročil Spodnjo zbornico za tridnevno debato o vojnem položaju. Pri tej priliki je imel Churchill daljši govor, v katerem je obravnaval razna bojišča, pri tem pa ni mogel dokazati niti enega vojnega uspeha. »Veliko stvari je v teku«, tako je dejal Churchill med drugim, ko je podajal izgledi za bodočnost. Niti besedice pa ni črnil o tem, da je bila velika bojna ladja »Barham« pri Sol-lumu potopljena s torpedi neke nemške podmornice. To vest je dal razširiti s strani admiralitete po agenciji Reuter. Pa tudi tokrat ni več govoril o angleški premoči na morju.

Nobenega dvoma ni, da je Churchill naročil to komedijo pred parlamentom pod pritiskom javne kritike, ki že vedno bolj in bolj uvideva njegovo slabo vojno politiko, ki vodi od poraza do poraza. Churchill je poslance svaril

pred vladno krizo, češ da se treba raziti po debati »brez vsakega cepljenja«. Churchill si je tako zavaroval že v naprej itak pričakovano glasovanje, ki ga je hotel uporabiti tudi kot politično demonstracijo. Pri presoji bojišč je moral Churchill priznati, da je Anglija skupno z Ameriko zamogla doslej oskrbovati samo eno bojišče. Churchill je izjavil, da je Stalinu dobavil vse, kar si je želel, samo da je radi »slabega vremena« nastal »malí zastoj«. Churchill je tudi zavijal, ko je dejal, da so čete generala Rommel-a v Severni Afriki bile v dvojni premoči. Churchill je pozabil, da je še pred kratkim govoril o ogromni premoči svojih čet na tem bojišču.

Ako je imel Churchill lansko jesen še izbiro med vzhodno fronto in Libijo, se je položaj po 7. decembru bistveno spremenil. Sedaj je prišla še fronta na

Weitbild-Gliese

Dor japanische Siegesmarsch auf der Malaiischen Halbinsel

In ungestümem Vormarsch haben die japanischen Streitkräfte in wenigen Wochen die Malaiische Halbinsel besetzt und den Bereich von Johor vor der Insel Singapur erreicht. Auch in Burma sind die Japaner in erfolgreichem Vordringen: die Hafenstadt Tavoy in Niederburma wurde von ihnen besetzt und der dortige Flugplatz als Stützpunkt ausgebaut.

Kriegsschauplatz Ostasien.
Japanisches Feldlager auf feindlichem Gebiet.

Weltbild.

vzhodu zraven. Izbira se glasi sedaj: Pacifik ali Evropa? Da bi se izognil predbacivanju, je dejal: »Če bi bili razmetali naša sredstva po vsej Vzhodni Aziji, bi si bili nakopali polom«. Churchill je torej priznal, da Amerika ni mogla izravnati vstopa Japonske v vojno. Sedaj mora Anglija po priznanju Churchilla samega lavirati med posameznimi frontami. Za fronto v Vzhodni Aziji pa je Churchill, ki nima angleškemu narodu nuditi ničesar, moral klaverno priznati: »Napad na Pearl Harbour je ohromil ameriško brodogradnjo v Tihem oceanu. Pomorska nadmoč v Pacifiku in Malajskem otočju je prešla od Zedinjenih držav in Anglije na Japonsko. Ta japonska premoč bo dolgo trajala in omogočala Japoncem, da bodo vsem zavezniškim narodom prizadejali še težke in boleste izgube.«

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnješta'ercev je
„Heil Hitler!“**

Roosevelt žanje, kar je sejal

Znano je, da ameriški prezident Roosevelt kar ni mogel dočakati največjega trenutka v svoji politični karijeri: izbruh vojne med Zedinjenimi državami na eni in med silami Trojnega pakta na drugi strani. Kar je Roosevelt tako dosledno sejal, žanjejo sedaj z njim vred vsi Amerikanci. Poraz za porazom na Filipinih je doživel Roosevelt kar prve dni po izbruhu sovražnosti. Bolj debelo so začeli gledati Amerikanci, ko so se japonske podmornice pojavile ob zapadni obali Severne Amerike, potapljač štjevilne trgovske ladje. Zijati pa so začeli Amerikanci, ko so se pojavile pred par dnevi nemške podmornice na zapadnem robu Atlantika ter v času od 24. t. m. do danes potopile 30 sovražnih trgovskih ladij s skupno tonažo 228.000 brutoregisterskih ton.

Pod takimi okoliščinami se ni čuditi, da je dal Roosevelt takoj po teh poraznih neuspehih svoje vojne politike poostriti cenzuro. Najprej je torej izzval vojno, sedaj pa bi rad narodu Zedinjenih držav prikriil svojo nesposobnost in vojaške neuspehe, ki se

gomilajo že kar v prvih tednih. Vojni hujskač Roosevelt mora doživljati isto črto svojega vojnega neuspeha kakor Churchill, s katerim je zdaj povezan na življenje in smrt. Razlika med Rooseveltom in Churchillom je v toliko, da je Churchill že v opoziciji proti Chamberlainu hujskal na vojno in da pravzaprav ni nikdar opustil svoje najljubše zamisli o preventivni vojni proti Nemčiji. Roosevelt je tem večji slepar, ker je prišel na predsedniški stolček s samimi mirovnimi obljubami. Svojemu narodu se je hlinil kot pred njim noben kandidat na najvišje mesto v Zedinjenih državah. Kmalu po izvolitvi pa je Roosevelt pokazal svojo pravo politično naravo. S cinizom, kakor ga ne najdemo blizu v zgodovini modernega človeštva, je Roosevelt očitno pripravljaj vojno in s tem porogljivo zavrgel vse tisto, kar je obetal kot predsedniški kandidat.

V ameriškem poluradnem tedniku »Army and Navy Register« so nedavno objavili pregled delovanje šestih nemških podmornic, ki so l. 1918 s torpedi, minami in topovskimi streli uničile ob severoameriški obali 102 ladij. Med žrtvami so se nahajale tudi bojne ladje. Na neko mino, ki jo je spustila nemška podmornica »U 156«, je naletela 14.000-tonska križarka »San Diego« ter se potopila. Ob izlivu reke Delaware pa je 18.000-tonska bojna ladja »Minnesota« trčila ob neko mino nemške podmornice »U 117«. Imenovana bojna ladja je bila tako težko poškodovana, da so jo le z velikimi težavama spravili na varno.

Ce je bil že l. 1918 položaj za Zedinjene države malo mikaven, kako naj bi se označil ta položaj sedaj, ko je tudi tehnika podmorniške vojne zadočila popolnoma novih izgledov. Prvi pojav nemških podmornic v ameriških vodah je bil velik živčni udarec za Zedinjene države. Učinek tega udarca so občutili tudi v Angliji. Sedaj so pokazale nemške podmornice, da so se spremenile iz nekdanejšega obalno-obrambnega orožja v ostra napadalna sredstva oceanskega vojskovanja. Nemške podmornice so tudi Angliji prizadejale v Atlantiku celo vrsto težkih udarcev. To dejstvo se je občutilo tudi v Pacifiku, kjer so Japonci

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner: Hauptschriftleiter Friedrich Golob: alle in Marburg a. d. Drau. Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juni 1941 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

**Vojak čuva domovino na fronti!
Mi v domovini pa hočemo biti
njegovi pomočniki!
V soboto in nedeljo po vsem Reich-u**

cestna zbirka!

Dejstva govore zoper vojnega hujskača Churchilla

Edina obljuba, ki jo je Churchill držal napram svojemu narodu - Vojna „umetnost“ angleškega ministrskega predsednika - Hazardna igra za Britanski imperij

Deutsches Nachrichtenbüro (Nemški poročevalski urad) je objavil sledečo zanimivo konfrontacijo med Churchillovimi obljubami in izpolnitvami:

Churchill kot »umetnik« vojskovanja.

Dne 8. septembra 1914 je izjavil Churchill županu mesta Antwerpen: »Vse je v redu, ni se Vam treba skrbeti, ker bomo mesto rešili.«

Dva dni pozneje, 10. septembra, je bil Antwerpen v nemških rokah.

21. septembra 1914 je izjavil Churchill: »Ako nemška mornarica ne bo prišla iz svojih pristanišč, jo bom izkopal tako, kakor se izvabi podgane iz lukenj.«

Dan pozneje, 22. septembra 1914, je torpedirala Weddigenova podmornica »U 9« britanske križarke »Abukir«, »Hoge« in »Cressy«.

Marca 1915 je hotel Churchill odločiti svetovno vojno v Galipoliju. Diletantsko podjetje je veljalo Anglijo

34.000 mrtvih in je bila popolna polomija. Kot »prvi lord nesposobnosti« je moral Churchill takrat hitro iz vlade. In kako je z njegovo sedanjo vojno?

Churchill kot prorok.

Aprila 1. 1940 je dal Churchill povest za norveško pustolovščino pod geslom: »Ob norveški obali bomo zasedli, kar se nam bo zdelo potrebno.« Trda resničnost je bila tudi v tem slučaju hitrejša kot Churchilllova laž. Stroške za to Churchillovo pustolovščino je plačal seveda angleški narod. Marca 1. 1941 je Churchill iznenadil angleško ljudstvo z vestjo o državnem udaru vojnih hujskačev v Belgradu, ko je izjavil v središnjem svetu konservativne stranke sledeče: »Imam dobre vesti za vas.« Štiri tedne pozneje je bila Jugoslavija vojaško opravljena, dočim je Anglija izgubila vsako moč in vpliv na kontinentu. Preden je pričel boj za Kreto, je izjavil Churchill dne 6. maja 1941 ponosno: »Odločili smo se za obrambo Krete do smrti, ne da bi kakorkoli pomišljali na umik.« 2. junija 1941 je bil paničen umik Angležev s Krete končan. 22. junija 1941, ko je nastopila Evropa pod vodstvom Adolf Hitlerja proti boljševiškem ogrožanju, se je Churchill razveselil novega zaveznika ter mu je obljubil pomoč celokupnega Britanskega imperija. Izjavil je med drugim: »Nemčijo bomo bombardirali po dnevu in po noči v vedno večji meri, mesec za mesecem odmetavali težke bombne tovore, da bi izsilili kapitulacijo Nemčije.« Danes je skoraj polovica evropskega dela Sovjetske Unije z njenimi surovinami v nemških rokah in Churchillova proročanja so se zopet izkazala kot navadno blebetanje.

Ze lord Fisher je imenoval slabega vojnega stratega Churchilla porogljivo »slabega izgubljevalca«. Svoj naslov iz svetovne vojne »prvi lord nesposobnosti« si je Churchill torej po vsej pravici zaslužil.

Kaj je storila Evropa?

Churchill je bil s svojo zločinsko igro priganjač te vojne, ki jo je izzval, da bi zavaroval hegemonijo Anglije nad narodi Evrope. Kaj se je iz tega izclmilo? Anglija je izgubila vse svoje zavezničke na kontinentu. Po krvavih žrtvah za Anglijo so se ti narodi odvrtli od Anglije. Poljska, Norveška, Holandija, Belgija, Francija, Jugoslavija in Grčija so bile nekdanj stebri angleške hegemonije v Evropi. Churchill jih je izgubil. Anglija nima ničesar več iskati na kontinentu. Istega Churchilla, ki se je zastavil hegemonijo Anglije nad Evropo kot svoj vojni cilj, imajo sedaj v rokah sovjeti, katerim je izročil svoj lastni vojni cilj.

Churchill je prorokoval: »Blokada je smrtno orožje v rokah Anglije. Nemčija

Vojni dogodki preteklega tedna

Angleška ofenziva v Libiji izjalovljena - Vel k plen na afriški fronti - Sovražna skupina ob krimski obali uničena - Japonski uspehi v Vzhodni Aziji

Najvažnejši vojni dogodek preteklega tedna je bil iznenadni nemško-italijanski sunek, ki so ga izvedle oklopne edinice proti angleškim četam, postrojenim pred italijansko-nemškimi položaji. Nemško-italijanski sunek je bil tako ogromen, da je bil sovražnik mahoma poražen in da se je začel v paničnem begu umikati proti Agedabiji. Nemški in italijanski letalski odredi so uspešno posegali v bojno dogajanje na zemlji ter so bombardirali neprestano zbiranje čet in tankov. Rezultat je bil, da so Nemci in Italijani vrgli Angleže iz Agedabije proti severovzhodu. V teh bojih od 21. do 25. januarja so Nemci in Italijani zaplenili 283 tankov, 127 topov in 563 motoriziranih vozil. Obenem je bilo 40 sovražnih letal v zraku in na tleh uničenih. Pri Sollumu je neka nemška podmornica pod poveljstvom Kapitanleutnanta v. Tiesenhausena s tremi torpedi potopila angleško bojno ladjo »Barham«.

Na vzhodni fronti so se razvijali ves pretekli teden pri hudem mrazu ostri obrambni boji, v katere je nemško letalstvo uspešno posegalo. V Krimu so se izjalovili napadi sovražnika na obkoljevalno fronto, prav tako pri Leningradu. Na srednjem odseku so zaplenile nemške čete po hudih bojih nekega dne 35 topov. Nemška artilerija je tudi v preteklem tednu uspešno obstreljevala važne cilje obkoljenega Leningrada.

Na južnem Krimu se je izkrcala ne-takoj izkoristili pospešitev podmorniškega vojskovanja. Sedaj vé ves svet, da zamorejo nemške podmornice potapljati sovražne ladje tudi več tisoč milj onstran svojih oporišč. Nemški narod je res lahko ponosen na te storitve, Amerikanci pa bodo še občutili vso prokletstvo politike, ki jo je za račun mednarodnega židovstva započel mojster ljudskih sleparjev, Franklin Delano Roosevelt.

ka sovražna skupina, ki je bila v večdnevni bojih premagana in do malih ostankov uničena. Nemške čete so na raznih mestih vzhodne fronte izvršile več uspešnih lokalnih napadov. Pri tem so zaplenile oz. uničile lepo število tankov, topov in drugega materiala. Pred Leningradom so odredi Waffen SS pri nekem podvigu uničili 58 sovražnih bunkerjev.

V preteklem tednu so si Japonci posiskali nov cilj svojih operacij: cesto, ki vodi iz angleške Burme v Čangajškovo Kitajsko. Hitre japonske čete so pri tem prodrele do 2000 metrov visokega gorovja, ki razmejuje Siam in Burmo. Medtem so se Amerikanci tudi na Filipinih umikali, dočim so se istočasno vršile v severovzhodnem delu sultanata Johore hude bitke med Japonci in Angleži. Japonci so nadaljevali bombardiranje Singapurja, ki je vedno bolj ogrožen, in sicer s treh strani. Japonci so javili medtem tudi zasedbo Rabaula v bližini Nove Gvineje. Japonske operacije se nadaljujejo v smeri na Novo Zelandijo, v Burmi pa proti mestu Mulein. Veliko pozornost so Japonci izkazali tudi že nove čete na otokih Borneo in Celebes. Na Malajskem polotoku se je v tem času izjalovila angleška protiofenziva. Angleži so se pod pritiskom Japoncev morali znova umakniti v paničnem begu. Veliko vznemirjenje je nastalo tudi vsled dejstva, da so se japonske podmornice pojavile že pred Bengalom.

Angleži so izgubili od 11. do 20. januarja 36 letal, od teh 16 na Sredozemskem morju in nad Severno Afriko. Nemško letalstvo je izgubilo v istem času 16 letal. Razne važne točke v južni in jugovzhodni Angliji so bile cilj nemških bomb. Malto so bombardirali v preteklem času skoro vsak dan in vsako noč.

se iz davljenja britanske blokade ne more rešiti. Nemčija se je danes osvobodila tega davljenja, medtem pa je Churchill svoj lastni narod izpostavil blokadi surovin. Danes mora Anglija svoje železne plotove, stare avtomobilske gume, kosti in kuhinjske odpadke zbirati. Angleško prebivalstvo dobi za 10% manj sladkorja kot nemško in samo dve tretjini tiste masti, ki se jo razdeli v Nemčiji. Nemčija se je utrdila proti blokadi. Nemčiji so za vojno vodstvo in zvišanje svojega gospodarskega potenciala na razpolago vse surovine, medtem ko je Anglija vsled naraščajočega pomanjkanja ladij glede lastne oskrbe v vedno večji stiski. Sedaj čuti Anglija dvojno blokado vsled izgube svojih vzhodnoazijskih oporišč za surovine.

Churchill je že v tretjič prorokoval: »Anglija je dosegla letalsko pariteto z Nemčijo, kmalu pa bo dosegla premoč nad Nemčijo«. Dejansko pa je bila non-stop-ofenziva angleškega letalstva, ki so jo napovedovali s tolikim optimizmom, po priznanju angleških vojaških strokovnjakov totalna polomija. Pod udarci nemškega letalstva so se spremenila številna angleška mesta v razvaline, obenem pa so bile številne angleške industrije in pristaniške naprave upostošene. Nemška produkcija pa medtem deluje brez prestanka.

Churchill je izjavil 20. januarja 1940: »Nemška podmorniška kampanja se je popolnoma izjalovila«. 20. avgusta 1940 pa je drzno lagal: »Morja so prosta, podmornice se ne morejo ganiti!« V resnici pa se nemške podmornice vedno bolj izkazujejo v bitki za Atlantik. Skupno z letalstvom so nemške podmornice počenši od tiste prve Churchillove zmagoslavne vesti potopile nič manj kot 13.207.922 ton. Anglija je od početka vojne do sedaj izgubila okrog 15 milijonov brutoregisterskih ton lastnega in pod njeno zastavo se nahajajočega ladjevja.

Churchill in svoboda.

Churchill je objavil: »Anglija se bori za svobodo narodov«. Burom pa je sporočil 1. 1902: »Odpor Burom je možno zlomiti le z enim samim sredstvom: z najhujšim tlačanjem ali z drugimi besedami: starše moramo poklati, da bodo imeli otroci več strahu pred nami«. Za Irce je izdal 1. 1917 sledeč »recept«: Irce je treba pobiti kakor pse! 20. januarja 1940 je Churchill izjavil k osvobodilni vojni Finske: »Luč svobode, ki sveti na ledenem severu tako svetlo, nam daje upanje, da bo prišel znanilec, ki bo pokazal napredku človečanstva pot«. Ko je Finska priborila svojo svobodo, ji je Churchill napovedal vojno, da bi jo znova izročil boljševiskim tlačilcem.

Prodajalec imperija.

Churchill je izjavil nedavno v Ottawi: »Anglija vojne ni hotela«. Toda že 1. 1936 je izjavil ameriškemu generalu Woodu: »Nemčija je postala premočna, Nemčijo moramo uničiti«. Churchill je pisal 21. junija 1939 v pariškem listu »Paris Sorie«: »Nekaj resnice je že v predbacivanjih glede obkroževalne politike zapadnih velesil, danes ni več mogoče prikrivati resnice«. Churchill je obljubil: »There will always be an England« (Anglija ne bo propadla). V resnici pa je odstopil Zedinjenim državam: Novo Fundlandijo, Bermudatoke, Bahamske otoke, Jamajko, Santa Lucijo, Trinidad, Britansko Gujano in Antigo. S svojim vojskovanjem je izgubil ugled Anglije v Evropi in v Aziji. Teritorijalno je izgubil stoletno angleško kronsko kolonijo Hongkong, Malajo, angleški Borneo, vir olja za vzhodnoazijsko mornarico. Ob pričetku vojne je imela Anglija v Zedinjenih državah 4.5 milijard dobroimetja. Danes ima v Ameriki že nad eno milijardo dolgov. K temu je treba prišteti še okrog tri milijarde izgub na kapitalu, ki so se pojavile po eno- in polmesečnem vojskovanju v Vzhodni Aziji. Te

teritorijalne, kapitalistične in prestižne izgube mora prenašati Anglija sama zato, ker Churchill ni hotel imeti miru.

Churchill je izjavil: »Naša naloga je, ohraniti Imperij in angleško zastavo na svetu«. V drugem letu Churchillovega predsedstva je sklenila Kanada z Zedinjenimi državami valutno, gospodarsko in obrambno pogodbo ter je opustila carinsko mejo napram USA. Avstralija se je istočasno brez vednosti Churchilla pogajala z Ameriko za sklenitev vojaškega pakta in avstralski ministrski predsednik je izjavil: »Mi delamo za Zedinjene države«. Medtem je debatiral južnoafriški parlament o predlogu za proglašenje samostojne južnoafriške republike, za katero se je izrekla več kot ena tretjina poslancev. Churchill drži angleško zastavo v rokah, obenem si pa hodi v Washington po povelja ter podreja britanske admirale ameriškemu poveljniku. Churchill je Anglijo izročil Zedinjenim državam. Ameriški vojni minister Stimson je izjavil nedavno: »Churchill je miljenec Zedinjenih držav. Toda on je še več, on je ves naš!« Po nalogu angleškega informacijskega ministrstva angleški tisk tega mesta Stimsonove izjave ni smel objaviti.

Roosevelt ni prodril v Ibero-Ameriki

Iz Rio de Janeira poročajo: V ponedeljek se je končala panameriška konferenca, ki je pričela svoje zasedanje dne 15. januarja t. l. Konferenco so sklicali, da bi se pojasnilo stališče ibero-ameriških držav napram vojnem stanju med Ameriko na eni in Japonsko ter Nemčijo in Italijo na drugi strani. Gonilna sila te konference je bil prezident Roosevelt, ki je poslal državnega podtajnika Sumner Welles-a v Rio, da bi vojno, ki so jo izzvale Zedinjene države, razširil na vso zapadno svetovno oblo. Severoamerikancem je šlo v glavnem za to, da bi velike južnoameriške države pregovorile k sodelovanju v tej vojni, istočasno pa naj bi stopile v neke vrste odvisnost Zedinjenih držav, kakor je že nastala pri nekaterih malih ibero-ameriških republikah. Washington je radi tega od prvega dne konference neprestano pritiskal na ibero-ameriške države. Pritiskali so vojaško in gospodarsko, obenem pa so poskušali svojo srečo tudi s podkupovanjem. Vloge so bile tako razdeljene, da je Sumner Welles postavil samo en del severo-ameriških zahtev, dočim so drugi del prednašali podkupljenci iz tabora južnoameriških držav.

Kljub vsem prizadevanjem pa Zedinjene države niso dosegle svojega cilja. Tako je bila odbita tudi zahteva, da morajo južno-ameriške države brezpogojno prekiniti diplomatske in gospodarske odnose z državami Trojnega pakta in osovine Rim—Berlin. Po desetdnevnih pogajanjih so se končno zedinili na kompromisno formulo. Vsaki državi so prepustili odločitev o tem,

PK-Aufnahme. Kriegsbericht Grunwald (Wb.)

Kampf im Donezgebiet

Im heikerkämpften Gelände geht es sortort an die Sicherung der neuen Stellung. Mühsam ist die erste Arbeit an der festgefrorenen Erde.

Trümmer, nichts als Trümmer im Schnee

Von Kriegsbericht Dr. Otto Stadler.

In Erdbunkern, Holzhütten und strohgedeckten armseligen sowjetischen Bauernkaten haben unsere Soldaten im Osten Quartier genommen. Hier finden sie etwas Ruhe und Wärme in den Pausen dieses harten winterlichen Kampfes mit seinen anstürmenden Sowjettruppen, die jetzt eine Wende des Kriegsglückes zu erreichen hoffen. Der deutsche Soldat aber hält stand, gegen den Feind, gegen die Witterung und gegen die Trostlosigkeit dieses Landes, dessen verbrecherisches System er auf dem Vormarsch kennen lernte, jetzt aber — vom Sowjetleben umschlossen — tiefer studieren kann.

PK. Jede Flocke, die vom Himmel taumelt, ist ein winzig kleine Masche der schweren Schneedecke, die sich silbrig und tausendfältig über ein Städtchen breitet, durch das wir stapfen, um einen Unterschlupf für die Nacht zu suchen. Schon bei der Einfahrt sehen wir durch die vereisten Scheiben unseres Wagens, daß es hier schwer sein wird, vier Wände mit heilen Fensterscheiben und einen ganzen Ofen zu finden. Die eingeschneiten Holzhäuschen, die an den weißen Straßen stehen, sind alle zerzaust und zerrupft. Wo nicht die Wände durch eine Granate aufgerissen wurden, hat bestimmt eine Fliegerbombe das Dach eingedrückt, und überall dort, wo einmal Fenster waren, blitzen Scherben in gähnend klaffenden Höhlen. Gartenzäune, ineinandergequetscht, hängen an knorrigten Bäumen, Türen baumeln nur noch an einem schmalen Eisenband, und ein Wirrwarr von Leitungsdrähten, verknotet mit abgeknickten Tele-

da-ll bo prekinila svoje odnošaje z državami, ki se nahajajo v vojnem stanju z Zedinjenimi državami. Bodočnost bo sedaj pokazala, v kolikor so si mogle te države priboriti svobodo odločanja.

Nobenega dvoma ni, da bodo tiste države, ki se ne čutijo dovolj močne za upiranje proti Rooseveltovim zahtevam, uvrstile v vojno fronto Zedinjenih držav. Tako je Sumner Welles že izjavil, da bo država Peru sledila zahtevam ameriške vlade. Tudi v Uruguayu in v Boliviji se pripravljajo nekaj sličnega. Toda največje iberameriške države so pokazale, da se ne pustijo ustrahovati s strani Zedinjenih držav. Njih državniki bodo sedaj morali dokazati, da je njih lasten nacionalni interes kljub vsem ameriškim grožnjam prva zadeva.

V Nemčiji, Italiji in na Japonskem se bo nadaljnji potek političnega razvoja v Ibero-Ameriki zasledovalo tudi z vidika odnošajev političnega in gospodarskega značaja po vojni. Bilo kakor bilo: na velikem porazu Zedinjenih držav to prav nič ne bo spremenjalo.

graphenmasten, spinnt sich über den Schnee.

Die Wesen aus einer dunklen Welt . . .

Wie Wesen aus einer dunklen Welt huschen in Lumpen gehüllte Weiber aus einem Haus in das andere und schleifen dann auf niederen Schlitten Matratzen und Stühle, Blechnäpfe und Kissen hinter sich her. Die Gier, endlich einmal mehr zu besitzen als in den langen traurigen Jahren vorher, trieb sie aus ihren Erdhöhlen, in die sie sich gekauert hatten, als das Feuer des Kampfes rund um sie einschlug und nun suchen sie sich, hastig wie Diebe, das zusammen, was die Geflüchteten an ärmlichem Hausrat zurückließen. Aus einem aufgerissenen Sack, den ein halbwüchsiges Mädel keuchend trägt, fließt ein hellbraunes Mehl, das in den Schnee eine Spur zum Erdloch zeichnet, in dem man aus Schweinekleie Brot backen wird. Schwarze Haarsträhnen sind unter des Mädchens Kopftuch hervor in das blaße Gesicht gefallen, das die beißende Kälte rot tupfte, so rot, wie es durch das magere Brot niemals werden kann.

Kinder spielen neben Leichen.

Von einer kleinen Anhöhe, auf der sich der gewaltige Bau einer bizarren Kirche hochreckt, fahren auf Schiern einige Jungen zu der quer über die Straße gebauten meterdicken, jetzt auseinandergesprengten Holzsperrherunter. Die Spur der Kinderschi führt dicht an dem Kopf eines toten Bolschewiken vorbei, der eingeschneit im Graben liegt und dessen Hände nur wächsern aus dem Schnee greifen. So tot, wie dieser seelenlose Mann im Graben müssen die Gefühle der Kinder sein. Sie spielen neben Leichen, neben Mauerresten und Sprengtrichtern, spielen in einer Not, die tausendfach größer ist als der höchste Turm der Kirche, die mit tabgewandtem Blick oben thront. Sowjetkommissare ließen den Hunger zurück.

Wir stapfen wieder durch den knirschenden Schnee, an buntbeschilderten Straßenkreuzungen vorbei, zur Stadtmitte. Die Steinhäuser auf dem Marktplatz sind alle eingestürzt und ausgebrannt. Nicht eines hat mehr ein Dach, nur kahle, aufgerissene, rauchgeschwärzte Wände stehen hoch und strömen einen strengen, beißenden Geruch aus. Wir erfahren von dem eisverkrusteten Verkehrsposten, der die ununterbrochen rollenden Fahrzeugkolonnen einweist, daß hier schon vier Wochen vorher die Kommissare Feuer in die Magazine, Fabriken, Lagerräume und Werkstätten geworfen hätten, damit nichts den Deutschen in die Hände falle. Alles haben die blindwütenden Kommissare den zurückgebliebenen Frauen und Kindern genommen. Den Hunger ließen sie bei ihrer Flucht in ihrem Rücken, und wenn uns jetzt

Schwangere und Kinder vor den Ruinen um Brot anbetteln, so ist das eine so ungeheure Anklage, daß sie von Menschen nicht mehr gerecht werden kann. Auf dem kahlen Schädel von Lenins Gipsstandbild, das unbeschädigt am Markt steht, liegt eine hohe, in der Sonne gleißende Schneekappe. Der Anblick könnte belustigen, wenn er nicht so scheußlich wäre: ein heiler Popanz über Trümmern. Man hat ihn sicher auf dem mausgrauen Sockel stehen lassen, daß sich die zugekniffenen Augen an dem ganzen Elend weiden können, von dem das kranke Hirn immer träumte, einmal der ganzen Welt solche abscheulichen Male einbrennen zu können.

Endlich ein Quartier

In einer Seitengasse, nahe am Markt, finden wir dann ein Quartier. Wie durch ein Wunder blieb das Häuschen ganz, hat Fenster, ein Dach und einen Ofen, hat sogar saubere Betten und zu allem Überfluß einen Waschtisch. Nur einem Wüstenwanderer in der Oase kann so zumute sein wie uns. Daß ihr Häuschen noch steht, dafür kann die alte Frau, die uns an der Tür halb freundlich, halb ängstlich empfängt, nichts, daß es aber reinlich ist, dafür bürgt schon ihr Name. Sie heißt Pauline Bienemann Konstantinovna. Ihr Mann war ein deutscher Ingenieur, starb aber früh, nachdem es ihm, trotz wiederholter Versuche, die Bolschewisten verweigert hatten, nach Deutschland zurückzukehren, und seither lebte sie mit ihrer Tochter von den spärlichen Sommereinnahmen der Gäste, die aus Moskau zu ihr in Pension kamen. Das alles erfahren wir in den ersten fünf Minuten unseres Eintreffens, und dann sitzen wir seit langer, langer Zeit einmal wieder um einen mit einem Tuch bedeckten Tisch und atmen eine von Sauberkeit geschwängerte Luft. Das alte Frauchen, dem der Mann viel von deutscher Lebensart hinterlassen haben muß, bringt uns, um seine Gastfreundschaft zu dokumentieren, einen dampfenden Teekessel und — welche Überraschung — einen Stoß vergilbter illustrierter deutscher Zeitschriften aus dem Jahre 1901, das einzige, was sie aus unserem Land in ihrem Haushalt hatte. Wir müssen den Dank ihr zunicken, da sie keines unserer Worte versteht.

Zeitschriften aus dem Jahre 1901

Dann blättern wir beim Tee in den reichbilderten Heften, um zu sehen, was sich an Neuem um die Jahrhundertwende zugetragen hat und schmunzeln über die alten Photographien. Von diesen wenigen Bildern — so kommt uns in den Sinn — lebte die Vorstellungswelt des alten Frauchens — und es sah mit der im bolschewistischen Elend gefangenen Phantasie ein Deutschland, in dem zu wohnen schön sein muß. Und dabei ist es nur ein Zerrbild. Wir hätten ihm gegönnt, ein-

PK-Aufnahme: Kriegsberichtler Henisch (Wb.)

Ohrenbetäubende Detonation, aufblitzendes Mündungsfeuer — und wieder hat eine Granate das Rohr verlassen.

mal die heutige Wirklichkeit zu sehen, das alte Frauchen wäre durch ein Märchen geschritten, wenn es aus dem »Paradies« heraus in der »rauhem Welt der Faschisten« hätte wandeln können. In einem Heft lesen wir: »Am Montag, den 29. April beginnt in Kiel ein Prozeß zwischen der Stadt Kiel und dem Reich. Die Kieler Stadtverwaltung will in der Wiker Buch einen neuen Handelshafen anlegen, die Marinebehörden aber sträuben sich dagegen mit Rücksicht auf die Weiterentwicklung der Flotte«. Vor erst vierzig Jahren war es also, daß sich das Reich zur Bildung von Voraussetzungen seiner Sicherheit mit einer Stadt herumstreiten mußte. Erst vierzig Jahre! Uns fallen die Debatten im Reichstag um die Heeresvorlagen ein, und wir denken an die sechs Millionen unausgebildeter Reservisten, die wir zu Beginn des Weltkrieges hatten, und während wir in einem niederen, warmen Stübchen vor Moskau sitzen, empfinden wir als Soldaten des neuen, gewaltigen Heeres wieder einmal, welche Zeitenwende sich doch seit unserer Vätertage vollzogen hat.

Jenseits der Schneefelder aber grollt die Front.

Damals — es will uns immer noch unglücklich erscheinen, daß erst vierzig Jahre vergangen sind — sah das Reich, wie das Ungewitter der Entente cordiale schwarz, drohend an seinen Grenzen hochstieg, und doch zankte man sich selbstvergessen und ohne Weitblick um Ankerplätze für Kriegsschiffe. Was ist doch seither aus uns geworden! Jetzt sind wir angetreten, um das Reich, die Mitte des neuwachten Abendlandes, aus der Enge der Jahrhunderte zu tragen, in denen kleinliche Debatten um die Wehrkraft tot und die Arbeit für einen sicheren Frieden lebendig ist, in denen die das Sein zerstörende Ichsucht für immer ausgemerzt wurde und der Glaube an

die forzeugende Kraft Europas alle beseelt. In unserer Väter Tage erregte es noch die Gemüter, was mit der Wiker Buch geschieht, die durch Umbauten Deutschlands Flottenentwicklung hemmen konnte, und man errichtete Gerichtsschranken, vor denen sich der Streitfall klären sollte. Wie selbstbewußt sind wir durch Blut und Not über diese Schranken hinweggeschritten, wir Millionen Feldgraue und unser ganzes Volk, und wie weit haben wir sie hinter uns zurückgelassen, nicht nur vierzig Jahre, — es dünkt uns eine Ewigkeit.

Noch lange sitzen wir im Stübchen in der Ruinenstadt und sinnieren, während in der sternklaren Nacht jenseits der Schneefelder die Front grollt.

„Dreimal alle!“ und mittendurch!

Von Kriegsberichtler Karl Judmaier

In dem kühnen Unternehmen der italienischen Sturmboote, die jetzt ihre »Tradition« von Malta und Gibraltar fortsetzend, in den Hafen von Alexandria eindringen und dort zwei vor Anker liegende englische Schlachtschiffe angreifen, offenbart sich der gleiche Geist, wie er in der Schnellbootwaffe der Kriegsmarine der Achsenkameraden lebt. Ein junger Schnellbootkommandant, 23 Jahre alt, erzählt, wie er sich die höchste italienische Tapferkeitsauszeichnung, die goldene Medaille, erwarb — es sind die schlichten Worte einer Waffe, die wie die Sturmboote den Engländern im Mittelmeer manchen schweren Schlag versetzte.

PK. »Wir lagen mit unserem Schnellboot auf Position und warteten auf den Geleitzug, der von Gibraltar ostwärts marschierte und bereits vorher von unseren Torpedoflugzeugen schwer mitgenommen worden war. Die See hatte

sich gegen Abend beruhigt. Pechschwarz, mond- und sternlos lag die Nacht über uns. Unerträglich langsam rückten die Zeiger vor. In den frühen Morgenstunden ergaben unsere Horchpeilungen endlich rasch näherkommende Schraubengeräusche. Bevor wir noch darauf andrehen konnten, sehen wir in der Richtung des Geleitzuges zwei hohe glutrote Brände aufzucken. Dazu ein Höllenfeuer aller Kaliber. Unsere Kameraden sind am Werk.

Ein Zerstörer, ein, zwei, drei Dampfer

»Mit den Hilfsmotoren laufen wir auf den Kampfplatz zu. Das Donnern der Hauptmotore würde uns vor der Zeit verraten. »Schatten backbord voraus! Ein Zerstörer, ein, zwei, drei große Dampfer schälen sich aus der Dunstwand über der Kimm. Wir setzen unseren Angriff auf den größten Transporter an. 17—18.000 Tonnen! Vorsichtig arbeiten wir uns heran. Knapp vor der Schußposition aber werden wir entdeckt. Ein greller Scheinwerferstrahl flammt auf dem Zerstörer auf, fingert unsicher auf dem schwarzen Wasser herum, kommt immer näher... Da werden wir auch schon von einem rasenden Feuer eingedeckt. MG-Garben durchbohren unser braves Boot. Die Granateinschläge liegen immer dichter um uns herum. »Mündungsfeuer an Steuerbord!« und schon orgelt und heult es auch schon von dort drüben herüber, ohne daß wir den neuen Gegner zu Gesicht bekommen.

Alles Abdrehen kann den Feind nicht retten.

Es ist aussichtslos geworden, mit voll einsatzfähigem Boot in sichere Schußposition zu dem Transporter zu kommen. Ich drehe nach Backbord auf den Zerstörer zu und laufe, dauernd im deckenden Feuer liegend, auf Parallelkurs zum Angriff an. Wie ich aber zum Schuß drehe, zackt er nach Steuerbord ab. »Torpedo eins los!« »Torpedo zwei los!« Wir brauchen nicht lange zu warten. Wir sind so dicht dran, daß alles Abdrehen den Zerstörer nicht retten kann. Eine hohe Rauch- und Feuersäule steigt inmitten einer riesigen Detonation zwischen Brücke und Buggeschützen auf. Und dann, als wir bereits mit dem Fehlschuß des zweiten Torpedos rechnen, eine neuerliche Detonation in Richtung eines anderen Transporters. Wir haben keine Zeit, uns vom weiteren Erfolg unseres Angriffs zu überzeugen. — Später erfuhren wir, daß sowohl der Zerstörer als auch der Transporter als versenkt gelten können.

Die Motoren auf »äußerste Kraft« und ab! Doch ringsum, wo wir auch durchbrechen wollen, zuckt uns Mündungsfeuer entgegen. Wir schlagen einige Kreise und versuchen, durch eine Lücke zu entkommen. Doch »Schatten steuerbord voraus!« und »Schatten backbord voraus!« ertönt es fast gleichzeitig. Dicke Scheinwerferstrahlen flammen auf. Von beiden Seiten

schlägt uns wildes Feuer entgegen: Zwei Zerstörer laufen mit hoher Fahrt aus entgegengesetzter Richtung auf uns zu. Immer größer wachsen die dunklen Umriss aus der Nacht heraus. Wegen der hohen Geschwindigkeit unseres Bootes ist es nicht mehr möglich, abzdrehen. Wir würden unweigerlich auf einem der beiden Zerstörer landen. Also »dreimal alle!« und mitten durch! Zum Glück geraten auch die beiden Zerstörer in Rammposition zueinander und müssen selbst abdrehen. Die Scheinwerfer verlöschen, das Feuer verstummt. Die wären wir los! Weit ab suchen andere Scheinwerfer nach uns. Der Donner unserer Motoren allein durchbricht die nächtliche Stille.

Wilde Jagd — Wasserbomben retten.

Wir haben nur MG-Treffer erhalten. Das Boot ist im Großen und Ganzen heil geblieben. Ein Unteroffizier wurde knapp vor dem Angriff auf den Zerstörer verwundet. Er hielt sich — wie ich erst nachher erfuhr — mit letzter Anstrengung aufrecht. Dann brach er zusammen. Die Verletzungen sind aber nicht besorgniserregend. Jetzt bloß »heim in den Stall!« Da stoßen wir auf eine andere Gruppe feindlicher Einheiten. Im Nu schlägt uns wieder von allen Seiten rasendes Feuer entgegen. Wieder keine Granattreffer, obwohl die Einschläge verdammt nahe liegen. Und plötzlich, wie, weiß ich heute noch nicht, befinden wir uns außerhalb dieser Gruppe.

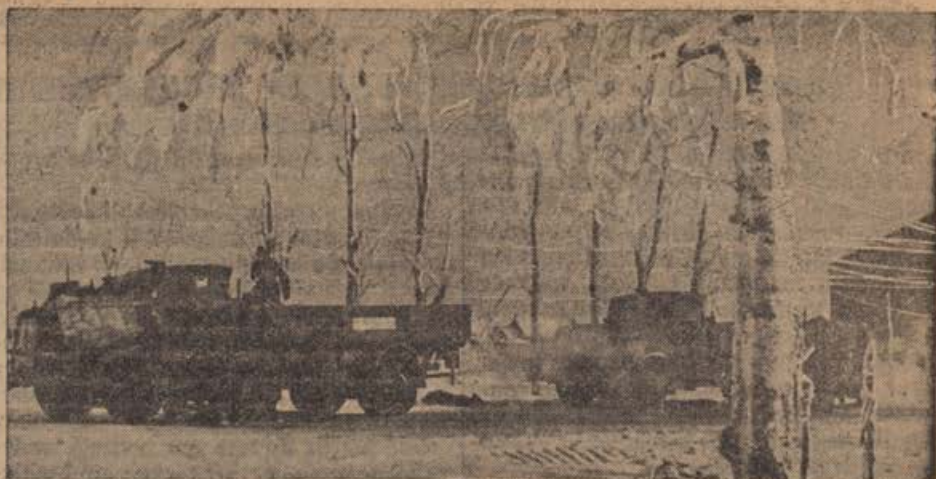
»Schatten achteraus!« Ein Scheinwerfer strahlt uns von hoch oben herab an, dicke Brocken heulen über uns hinweg und schlagen vor dem Boot hohe Säulen aus dem Wasser. Dazu das unablässige Hämmern der MG. Eine der feindlichen Einheiten ist uns auf den Fersen geblieben. Ob Kreuzer oder Zerstörer, ist nicht festzustellen, da wir nur den hohen Bug sehen können. Entfernung ungefähr 5 Hektometer. Wir tun zunächst alles, um diesen Abstand beizubehalten und so weiter im toten Winkel der Buggeschütze zu bleiben. Dann legen wir eine Nebelwand und drehen in ihrem Schutze nach Süden ab. Der Gegner aber bleibt weiter in unserem Kielwasser. Es bleibt uns nur mehr eine Waffe: Klar bei Wasserbomben! ... Los! Die Bomben detonieren vor dem Bug der feindlichen Einheit. Bereits nach der dritten Detonation erlischt der Scheinwerfer. Das Feuer wird eingestellt. Unsere Maschinen geben das Letzte her. Wir laufen mit Höchstfahrt ab.

Kannst Du schon gut deutsch?

Die „Marburger Zeitung“

Amtliches Organ des Steirischen Heimatbundes

vermittelt Dir in deutscher Sprache alle Nachrichten aus dem Reich und Deiner Heimat. Jedes Postamt und jeder Briefträger nehmen Bestellungen für die »Marburger Zeitung« entgegen.

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Etzold (Wb.)

Auf der Rollbahn Richtung Leningrad.

Churchill je razkrinkan

Iz Rima poročajo: Deset točk, ki jih je objavil Deutsches Nachrichtenbüro z dejstvi, ki govore proti Churchillu, je zagrabil rimski tisk na široko ter jih opremil z velikimi naslovi. Tako piše »Message«: »Lahkomiselnost, baharija in nesposobnost angleškega mihistrskega predsednika je dokumentarično dokazana.« Severoitalijanski tisk je prav tako obelodanil »Dejstva« z naslovi, kakor »Prvi lord nesposobnosti« ter »Mož, ki se je vedno zmočil«. Tudi ta tisk je razkrinkal Churchilla, lažnjivega proroka in separja svojega ljudstva, čegar neuspehi so sedaj dokumentarično dokazani.

Vojaštvo Zed. držav Severne Amerike

V Zedinjenih državah Severne Amerike doslej niso poznali vojaštva po pojmih militarističnih držav. Vojaško obvezo šele sedaj uvajajo, da bi si ustvarili armado in letalstvo ter spopolnili vojno mornarico, v kateri so doslej služili samo prostovoljci.

Izbruh vojne, v kateri se danes nahajajo USA, jih je zelo presenetil. V vojaškem pogledu nepripravljene jih je na njenih oddaljenih posestvih v Pacifiku, kjer niso imeli dovolj posadk, zagrabila vojaško najmočnejša azijska država Japonska. Izidi dosedanjih japonsko-ameriških bojov človeka z vojaškim pogledom niso presenetili. Nikakšno čudo ne bo, če Amerikanci na strani svojih zaveznikov doživijo še več občutnih vojnih udarcev.

Vodstvo ameriške vojne sile sedaj v polni pari mobilizira, oborožuje in vežba, da bi doseglo višino oborožitve, ki ji je za obrambo pred nasprotnikom, ki ga je do neke meje podcenjevalo, potrebno. Računajoč na veliko gospodarsko moč, ki jo USA sčasoma lahko vpreže v oboroževanje, misli, da bo, ko pride čas vse začetne vojaške uspehe, svojega nasprotnika lahko izbrisalo in ga končno z njegovimi zavezniki vred tudi porazilo.

Amerikanske gospodarske številke

so na papirju res lepe. Priznati se mora, da so Amerikanci v svojih gospodarskih računih strokovnjaki. Ampak tukaj ne gre za navadno gospodarsko matematiko, temveč za vojno oboroževanje, organiziranje, vežbanje in pripravlanje oborožene sile in to v času, ko je nasprotnik že v njegovih zemljah in vodah, torej v času, ko bi se morale obojestranske sile že merit. V takih poslih so Amerikanci začetniki in lajki ter je izvedbo istih prav težko optimistično prešojati. Na vsak način bo ta šola za nje prav trda in draga.

Nobenega dvoma pa ni, da bodo USA v enem do dveh letih s svojo prostrano industrijo na polju oborožitve lahko precej storili in iz svojih 140 milijonov prebivalcev sestavili lepo število divizij. To pa ni vse. V par letih jim nasprotniki, ki so v tem oziru dobro pripravljene in že uspešno delujejo, lahko prekrizajo in onemogočijo izvedbo marsikaterega načrta. Tudi če USA uspe, da odločitev vojne zavlečejo do svoje oborožitve, bo nastala vprašanje, kakšna bo ta nova ameriška oborožena sila.

Iškušnje učijo, da ne zadostuje, če se uniformira nekoliko milijonov delavcev in kmetov, jim da orožje, jih izvežba po vojaških predpisih ter postavi na bojišče. Znano je, da so samo armade, ki imajo veliko vojno tradicijo, poleg dobre sodobne izvežbanosti in modernega orožja res dobre. Najboljši frontni vojaki se rodijo v deželah, katerih narodi so v krvavih bojih ustanavljali, kovali in branili svoje domovine. Kakor se dobri specialni strokovni industrijski delavci rodijo, vzgajajo in izvežbajo samo v industrijskih zemljah, kjer so že njih očetje in dedje delovali v sličnih poklicih, tako so tudi le pravniki, vnuki in sinovi v vojskah izkazanih hrabrih bojnikov hrabri, zmogni in zmagoviti frontni vojaki. Divizije, ki jih ustanavljajo in pripravljajo Amerikanci, bodo lepo uniformirane, moderno oborožene in večje vojaških predpisov, ki jih določajo in zahtevajo pravila. Da bi se pa lahko uspešno merile z odredi, ki jih sestavljajo rojeni vojaki in junaki japonske

GOSPODARSTVO

Reichsnährstand pojasnuje potrošnikom

Piše Reichstabsleiter Dr. Jürgen Stock im Reichsnährstand.

Ko se je v nedeljo, dne 28. avgusta 1939 kakor blisk uvedlo že za sledeči ponedeljek veljaven sistem nakaznic za vsa bisvena živila na celnem področju Velike Nemčije, je bil s tem dan predpogoj, da bomo izdržali, tudi če bi vojna trajala več let. Anglija in njeni trabantje so se pri tem veselili ter si domišljali, da jim je to samo potrdilo izgled, da se bo Nemčijo izstradalo. Zasedba Maginot-ove črte in blokada da bo Nemčijo prisililo na kolena. Tako so računali Angleži.

Kako so se v tem motili in kako jih danes davi nemško letalstvo in nemška mornarica, ker niso pravočasno podvzeli prehranjevalno - gospodarskih ukrepov, so se zavedli še-le v teku sedanje vojne in presenetljivih uspehov edinstvene nemške oborožene sile. Sedaj bi seveda radi pravočasno podvzeli, čemur so se nam Nemcem svoječasnno posmehovali. Kopirali bi radi dalekovidnost nemškega ministra prehrane in Reichsbauernführerja R. Walter Darré-ja.

Res je, da so živilske nakaznice v Nemčiji marsikateremu spremenile način prehrane. V glavnem je pa nemško ljudstvo bilo le pripravljeno na to. Velika razjasnitev in propaganda pridelovalne bitke in tržnega reda, vodstvo konzuma in stalni opomini, da se ničesar ne sme pokvariti — kar je bilo delo Reichsnährstande — je v tem pogledu predstavljalo storitev velikih priprav in predel. Službena mesta države in stranke ter njene organizacije in odredi so se prav radi stavili v službo pojasnitve prehranjevalnega položaja

× Uvedba nadzorne karte za kadičce. Po odredbi ministrstva za gospodarstvo se bo v celji državi uvedlo nadzorne karte za nakup tobaka in cigaret. Take nakaznice dobijo moški, ki so prekoračili 18. ženske preko 25 let ter vojaki, ki služijo v domovini. Izkaznice bodo izdajali prodajalci tobaka in sicer na odrezek F od oblačilne nakaznice. Prednost tobačnih nakaznic bo v tem, da potrošniki ne bodo vezani na nakup v gotovih trafikah in da si bodo — če in kadar bo zaloga — proti oddaji odrezkov tudi lahko za naprej ne-

ga cesarstva in njegovih zaveznikov, je pa težko misliti. Kakor vsaka zadeva, tako potrebujejo tudi organiziranje in priprava oborožene sile svoj čas, ki ga USA nimajo. Svetovna in sedanja vojna sta nam razen povedanega nudili tudi dokaze, da najboljše vojaške formacije šele na bojišču v praktičnih bojih — največkrat v skupnih akcijah z že izkušenimi odredi — in to po daljšem času frontnega življenja, postanejo sposobne in zmožne bojovniške čete. Vseh teh podlag pa ravno kar se porajajoči armadi v Zedinjenih državah Severne Amerike primanjkuje.

ter to delo širili v nadalnje širne kroge ljudstva.

Vojna sama je pozneje zahtevala, da se je ta dela pozneje še intenziviralo. Izdajala so se pojasnila o velikosti porcij in najboljši uporabi na podlagi receptov. Medtem ko se je do izbruha vojne natiskalo in razdelilo 24 milijonov komadov receptov, se je število v vojnih letih 1939/40 dvignilo na 75 milijonov in 1940/41 na 100 milijonov komadov in to vse po zaslugi velpotezne podpore državnega prehranjevalnega in kmetijskega ministra. Receptna služba je razdeljena na sledeče teme. Obloženi kruhi in večerje, topla večerna jedila, glavna jedila brez mesa, pečiti brez masti, boj kvarjenju, neizrabljeni zakladi narave, vse uporabiti, znači bolje prehranjevati (letak o vitaminih), vlaganje in vkuhanje, vlaganje brez sladkorja in brez sušenja, nemški domači čaj. V teh temah je izražen celoten problem. Na mnogoštevilnih sestankih in zborovanjih se ga je na dolgo in široko razširjalo. Sporazumno in v najožjem sodelovanju z organizacijami Deutsches Frauenwerk, Deutsche Arbeitsfront, državnim vodstvom zdravja, državnim odborom za ljudsko gospodarsko izobrazbo, trgovino, gostilniško obrtjo itd. se je v najširše kroge potrošnikov vse to razširilo in poglobilo.

Večina uradov Landesbauernschaft so k vsemu temu vsakomesečno izdali še poseben pouk o prehranjevalnem položaju s tržnimi in vojnogospodarskimi ukrepi. To so dobili konzumenti, organizacije, tisk itd. Temu je dodati še poročila in tekoči pouk policije.

kaj nakupili. Pri tem si je treba zapomniti, da nimajo imejitelji nakaznic za tobak nikakšnih pravic, da bi se jim moralo prodajati cigarete ali tobak. Ta času primerna, enakomerna in pravična razdelitev tobačnih izdelkov se bo uvedla med 26. januarjem in 15. februarjem 1942 in sicer iz tehniških razlogov na področju poedinih gospodarskih uradov v časovnem pogledu različno.

× O pridobivanju ovčje volne na Madžarskem. Predstavniki madžarske ovčereje stojijo ravnokar pred svojo glavno sezono. Institut za kontrolo cen proučuje cene volne, ki jo bo treba za letos določiti. Lanska cena 4 penge 30 za kg ovčje volne se bo po mnenju strokovnjakov letos zvišala na 6 do 6.50. Sedanjo stanje ovac dosega 3 milijone komadov in daje letno vsaka 3 in pol do 5 kg volne. Želja tekstilne industrije in zadruga Futara, ki uživa privilegije za odkup volne, gre za tem, da bi se sedanjo stanje ovčereje zvišalo od treh na pet milijonov repov. Pri tem bi se pa seveda naj upoštevalo izboljšanje plemena z nakupom dobrih plemenskih ovnov in ovac. Za tekoče leto imajo v načrtu, da se mašim kmetovalcem razdeli 5000 glav za plemenske svrhe, obstoječe vzorne plemenske zavode pa primerno razširi.

Ako želite, da Vam Vaš pismonoša

Štajerskega Gospodarja

vsak teden prinese na dom, Vas prosimo, da ta tednik takoj naročite pri pismonoši ali pa na pošti. Pismonoša prevzema od Vas naročnino — četrtletno RM 1.20, polletno RM 2.40, letno RM 4.80 — ter Vam bo prinašal časopis. S tem si prištedite naročevanje pri upravi in nakazovanje naročnine.

Vsak pismonoša sprejema naročila in naročnino za »Štajerskega Gospodarja«.

× Preprečite zmrzovanje krompirja. Štedljivo gospodarjenje s krompirjem, ki je zelo važno prehranjevalno sredstvo ljudstva, je letos še prav posebne važnosti. Šhrambe in kleti se morajo držati v redu in vestno kontrolirati. V krompirjevi kleti ne sme temperatura na noben način pasti pod +2 stopinje celzija. Če bi se pa le pripetilo, da imamo nekoliko namrznjen krompir — saj se takega tudi lahko dobi pri nakupu — je isti pri pravilnem postopanju popolnoma užiten. Namrznjen krompir na noben način ne sme ostati v toplem prostoru, ker bi se preveč hitro stail. Talitev takega krompirja je treba zvržiti s hladno vodo. Pri tem je vzeti količino krompirja, ki se jo misli kuhati in jo dati 24 ur v hladno vodo, kateri je dodati nekoliko kisa ali pa soli. Na ta način raztaljen namrznjen krompir je potem kot jedilni krompir užiten. Priporoča se pa, da se iz takega krompirja pripravljajo koflikor je mogoče začinjena jedila ali ostre omake, da se prikrije sladek okus, ki se ga ne more vedno preprečiti.

× Vinske cene pridelovalcev so določili v Romuniji. Za liter vina pridelka 1941 je določenih 8 lej, za starejše letnike pa 11 lej. Vina posebno dobre kvalitete lahko komisije ocenijo nekoliko višje.

× Nove hladilne naprave in tovarne konzerv bodo uredili v Bački, ki tvori danes južni del Madžarske.

× 90% enotnega in samo 10% luksuznega blaga bo v tekočem letu izdelala madžarska tekstilna industrija. Tako glasi odredba oskrbovalnega ministra, ki urejuje gospodarjenje s tekstilijami.

× Slovaška produkcija sladkorja v sezoni 1941/42. Na Slovaškem so v letu 1941/42 pridelali 3,98 milijonov dvojnih centov sladkorne pese. Iz tega so tovarne sladkorja izdelale 584.000 dvojnih centov belega, 11.600 dvojnih centov surovega sladkorja in 121.000 dvojnih centov melase ali ostankov.

× Pridelovanje oliv ter izdelovanje olivnega olja so v Grčiji stavili pod državno kontrolo. Vse zaloge olivnega olja se je pa popisalo in vzelo v evidenco.

× Hrvatska bo modernizirala tovarno tobaka v Mostarju. Vse strojne naprave, ki tečejo že nad 60 let, se bo zamenjalo z novimi. Kredit je na razpolago.

× Mlekarsko centralo so ustanovili v Budimpešti. Dve veliki madžarski mlekarni sta se združili ter s sodelovanjem države ustanovili tvrdko Madžarska mlekarska centrala d. d., v katero je vloženo dva milijona pengov. To je sedaj največje podjetje te vrste na Madžarskem.

× Romunija je omejila izvoz lesa. Romunsko ministrstvo za gospodarstvo je ustavilo izvoz dvanajstih vrst lesa. Prižadete so v glavnem smrekove in jase nove vrste.

Izprememba znamke!

Skoro 20 let smo za svoječasna jugosl. področja izdelovali in prodajali pasto za čevlje, mast za usnje in parketpastro pod znamko »Schmoll«.

Odkar pa je Spodnja Štajerska, Koroška in Kranjska priključena k Reichu, je bila licenčna pogodba od tvrdke Schmoll razveljavljena. Radi tega že več mesecev

ne izdelujemo več SCHMOLLPASTE,
dobavljamo jo samo še, dokler traja zaloga, temveč izdelujemo pasto za čevlje in mast za usnje sedaj samo pod svojo lastno znamko

„UNIO — PASTA“

„UNIO — mast za usnje“

po naših, že 20 let preizkušenih receptih, kakor dosedaj Schmollpastro. Naša znamka »UNIO« se je radi svoje odlične kakovosti v najkrajšem času najbolje uvedla, kajti ona je iste kakovosti, v kateri smo že od nekdaj izdelovali Schmollpastro,

izpremenili smo samo znamko.

Kdor torej želi uporabljati prvovrstno kremo za čevlje, pravo sredstvo za nego in obenem za konzerviranje usnja, naj v trgovinah zahteva izrecno

„UNIO — PASTO“,

ki se dobi v vseh barvah.

Priznanje veletrgovca z usnjem iz Hamburga:

Z veseljem Vam morem sporočiti, da je UNIO pasta kljub dražji ceni postala zelo priljubljena in vsi — kakor tudi ni bilo drugače pričakovati — hvalljo njeno odlično kakovost.

114

Chem. techn. Fabrik UNIO
Gesellschaft m. b. H.
Marburg a. d. D.

UMNI KMETOVALEC

Kako se kmet škode vsled zimskega mraza varuje in kako že napravljeno škodo popravlja?

V letošnji zimi smo doživeli tako oster mraz, kot že dolgo vrsto let na. Kvečjemu zimo 1928/29 — ki jo imajo vsi naši kmetovalci še vedno v slabem spominu — bi mogli primerjati s sedanjo. Že dozda je napravil za naše razmere in pripravljeno preoster zimski mraz ogromno škodo v vseh panogah kmetijstva, mogoče pa je — ker je še ves februar pred nami, — da se bo mraz še ponovno zaostрил in do sedanjo škodo še povečal.

Prepozno je, da bi dajali našim gospodarjem navodila za obrambo pred mrazom, ki je zadnje dni bil tako hud. Ta je zaenkrat že mimo. Kar je zmrznilo, je zmrznjeno.

Napačno pa bi bilo, če bi kmečki gospodar, ki je, ali ki še bo opazil v tej ali oni panogi sledove letošnjega zimskega mraza, samo zavdihnil ali pa z glavo zmajal — pa se prekrizanih rok vdal v usodo. Narobe: Prevdaren kmečki gospodar bo skušal posledice mraza zadnjih dni odpraviti brez škode, ali že nastalo škodo vsaj omejiti, nadalje se bo potrudil, da s smotrnim postopanjem že nastalo škodo čimprej popravi, in končno ga bodo izkušnje letošnje ostre zime tudi mar-

sičesa naučile. Kajti že star kmečki pregovor veli, da vprav »škoda izmodri človeka«.

V naslednjih odstavkih bomo po vrsti obdelali omiljevanje in popravljanje škod, nastalih vsled zimskega mraza v posrednih kmetijskih panogah, obenem pa bomo opozorili na zaključke, ki jih razumen gospodar mora izvajati s ozirom na varstvo pred zimskim mrazom.

1. Zmrznjena živila.

Kaj nam od živil lahko zmrzne, oz. kaka živila utrpe škodo ali celo propadejo, ako zmrznejo? Meso, mast, strovo maslo, moka in izdelki iz teh snovi prenesejo zmrznjenje brez škode. Jajca od hudega mraza popokajo, pa tudi če ne, niso več sposobne za valjenje. Pač pa mraz kaj kmalu poškoduje ali docela upropasti krompir, zelenjavo in selje, sadje in sadne ter zelenjadne konzerve.

Krompir postane vsled mraza sladek, ali pa docela zmrzne. In sicer dobi krompir sladek okus, če toplota v shrambi za krompir počasi pada. Če se na ta način toplota izpod +2° C, se začne škrob, ki predstavlja glavno sestavino krompirja

razen vode sevedati), spreminjati v sladkor. Krompir dobi zato sladek okus in postane v notranjosti nekako prosojen. Vendar pa sladek krompir še ni zmrznjen, kakor navadno mislimo.

Zmrzne krompir šele, če pade njegova toplina izpod -2° C. Zmrznjen krompir je trd kot kamen in če ga presekamo, se na prerezu svetlikajo kristali zledenele vode. Če je toplina naglo padla od n. pr. +4 na -3° C, krompir zmrzne, ne da bi pri tem postal sladek, kajti škrob v njem ni imel časa, da bi se spremenil v sladkor.

Poškodbe na krompirju vsled mraza so lahko torej trojne vrste: ali postane krompir sladek, a ne zmrznjen; ali zmrzne, ne da bi postal sladek, ali pa postane sladek in nato še zmrzne. Temu primeru je tudi naše postopanje za omiljenje nastale škode.

Prejvsem moramo krompir, ki je morda samo ob zidu ali na površini kupa zmrznil ali postal sladek, takoj a o se toplota zraka dvigne na približno +4° C, skrbno prebrati in ločiti zdrav krompir od namrznjenega, ki postane, ko se otaja, mehak. Zmrznjen in namrznjen krompir začne namreč ob toplejšem vremenu takoj in naglo gniti, od njega pa prehaja gniloba tudi na zdrav krompir.

Če pa odberemo zmrznjen krompir, ki ni sladek, dokler je še trd, ga lahko uporabimo brez škode kot živilo, ako ga hranimo še nadalje zmrznjenega in ga samo sproti odtajujemo počasi v mrzli vodi.

Če je postal krompir samo sladek, a ni zmrznil, zgubi navadno sam od sebe sla-

dek okus, ko nastopi toplejše vreme. Za sprotno porabo mu odstranjujemo sladke okus s tem, da ga pustimo vsaj en dan ležati v topli kuhinji, ali pa ga olupimo in pustimo takega en dan v turzli vodi, ki izluži iz njega sladkor. Na ta način dobi krompir spet navaden okus.

Povdarjamo pa ponovno, da se niti sladke, še posebno pa zmrznjen in spet otajan krompir ne drži dolgo, ter ga je treba zato čimprej porabiti, bodisi za ljudsko, bodisi živalsko prehrano.

Za zeme namrznjen krompir ni? Kakšne nauke bo kmečki gospodar, ki mu je krompir letos zmrznil ali namrznil, izvajal?

Predvsem, da za zimsko shranjevanje krompirja ni vsak prostor primeren, marveč, da mora biti stoođstotno zavarovan pred mrazom. To se pravi: Najbolje je, da je izkopan v zemljo, če pa ni, da je zoper mraz dovolj osamljen (izoliran), tako, da so stene dovolj debele in po možnosti znotraj obložene s heraklitnimi ploščami. Okna morajo biti dvojna, ob hudem mrazu pa jih je treba založiti s slamnatimi blazinami. Tudi vhod v klet naj ne bo naravnost od zunaj, ali pa moramo napraviti vsaj dvojna vrata. Krompir ne sme biti nasut kar na tla, niti se ne sme dotikati sten, marveč mora biti napravljen nekaj od tal pograda iz desk ali letev, med katerimi pustimo nekaj špranj; enako morajo biti z deskami obložene tudi stene; pa ne tik ob zidu, marveč nekaj centimetrov proč. V kleti za krompir in zelenjavo naj visi toplomer. Krompir se sme vkletiti v zimsko klet šele, ko se je »spotil«, nikdar vlažen ali svež z njive. Ako pade toplina v kleti izpod $+3^{\circ}$, je treba krompir na kupu pokriti s plastjo slame ali z vrečami, ki pa jih je treba takoj ob nastopu toplejšega vremena odstraniti, kajti sicer začne krompir gniti vsled pomanjkanja dostopa zraka.

Vse, kar smo povedali o krompirjevi shrambi in brambi pred mrazom, velja tudi za shrambo, oziroma klet, kjer shranjujemo drugo zelenjavo, posebno pa sadje ter sadne in zelenjadne konzerve.

Kar se tiče sveže zelenjave in solate, ki je občutljiva za mraz, so okusi različni; nekateri ljubijo okus zmrzle zelenjave in solate. Vendar pa vsaka zmrzla in spet otajana zelenjava v prav kratkem času segniše, zato jo je treba čimprej uporabiti, dotlej pa hraniti na mrzlem.

Tudi zmrzlo sadje hranimo na mrzlem, dokler ga ne porabimo, kar naj se zgodi čimprej. Če so nam zmrznile večje količine, ki jih ne moremo takoj uporabiti za hrano, bomo sadje posušili, sprešali za sadjevece, ali v najsrajnejšem primeru (t. j. če že gnije) namočili za žganje. Ne jejmo sadja (niti ne kruha!) v namrznjenem stanju! Sadne in zelenjadne konzerve se ob mrazu prav rade pokvarijo. Torej jih je treba hraniti v pred mrazom enako varnem prostoru kot krompir in sadje. Če pa so nam že zmrznile, pri čemer navadno steklenice popokajo, jih bomo seveda previdno spravili v drugo posodo, dokler se ne otajajo. Način, kako in v koliko nam bo mogoče zmrzla konzervirana živila uporabiti, je seveda odvisen od vrste živila in načina konzerviranja. Če je v hiši iznajdljiva gospodinja, bo znala še marsikaj s pridom uporabiti, kar se zdi prvi hip izgubljeno. Vsekakor pa uporabimo vsa taka živila čimprej, pa raje ta čas štedimo z drugimi!

2. Škoda v živinoreh.

Tu nastopi vsled mraza škoda bodisi na krmilih (pesa, ensilirana krma itd.), ali pa pri živalih samih. Glede zmrznjenih krmil velja: hraniti jih je treba na pred mrazom varnem mestu, že namrznjene pokrmiti čimprej, vendar nikdar v namrznjenem stanju, ker so namrznjena krmila izredno škodljiva za prebavila živali!

V premrzlih hlevih živali, posebno svinje, kaj lahko ozebejo. Poznamo jih po tem, da težko hodijo, da jim noge zatečejo, prav hude ozeblinje povzročajo tudi gnojne rane. Najmanjša škoda, ki jo trpi živina vsled premrzlih hlevov, pa je, da ostane pri dobri hrani mršava in dolgožlača. Zato naj bodo tudi hlevi zidani dovolj močno, zato se po možnosti ogle-

Natis koledarja

„Untersteirisches Kalender 1942“

Je razprodan. Založništvo prosi, da bi se mu ne dostavljalo nobenih naročil več, ker jih ne more izvršiti.

Vse že naročene in plačane koledarje se vsakodnevno, v kolikor se izgotovijo, sproti odpošlje naročnikom po pošti ter se povpraševanja v tej zadevi mirno lahko opustijo.

bajmo betonskih zidov, stropov in neobložene betonskega poda v hlevih, zato oblagajmo »koče« v svinjakih ob stenah z leseno oblogo, zato naj bodo okna na hlevih dvojna in vrata naj ne vodijo v hlev naravnost od zunaj, ali pa naj bodo vsaj dvojna itd. Tudi previsoki hlevi so mrzli, in če so preveliki, jih je treba s vmesno steno predelati v več manjših prostorov.

Živali, ki so ozeble, moramo zdraviti po navodilu živinozdravnika, manjše, posebno svinje, pa je najbolje čimprej zaklati.

3. Škoda vsled mraza v poljedelstvu.

Tu mraz sam na sebi ne bo škodoval toliko, pač pa se je bati, da se bodo predvsem ozimne setve v legah, kjer vse od jeseni sneg ni skopnel, zadušile. Kjer se je bati tega, se to ne bo zgodilo prvič, in vsak gospodar že ve, ali in na katerih njivah se ima tega bati. Dotične opozarjamo, naj si zato pravočasno oskrbijo seme jarega žita ali kake druge jare rastline, da bodo lahko dotične njive spomladaj ponovno obdelali in tako vsaj delno omejili škodo.

Preprečiti se v poljedelstvu škoda vsled zimskega mraza skoraj ne da, kvečjemu naj, kdor mbre, orje namesto pozebi izpostavljenih osojnih leg na prisojnem ležeča zemljišča, ali pa seje namesto ozimnih jara žita.

4. Škoda po mrazu v gozdu.

Tu se je bati letos — po izkušnjah iz leta 1928/29 sodeč — izredno velike škode. Saj označujemo oster mraz vprav s besedami: »Je tako hud mraz, da drevje poka! V resnici se sliši, posebno ponoči, ob hudem mrazu pokañje drevja daleč od gozda.

Pomagati ali preprečiti se tu ne da nič. Pač pa bo skrben gospodar čimprej sam, ali po zanesljivem človeku, pregledal svoje gozdove, ugotovil in záznamoval po mrazu poškodovano drevje, dal vsega ta, kaj podreti ter ga vnovčil, bodisi okroglega ali predelanega. Na ta način bodo sicer zazijale v gozdu praznine, toda vsaj les bo šel navadno za polno vrednost v denar.

Les pa, ki je od mraza trpel, a se zdi gospodarju škoda ga podreti, ker še ni dozorel, začne trohneti in ni porablen za nobeno drugo svrho več, kot za drva ali ogelje!

5. Škoda po zimskem mrazu v sadjarstvu.

V sadjarstvu ne napravlja škodę samo zimski mraz, temveč še mnogo bolj pogosto spomladanski jutranji mrazovi ob sončnem vremenu. Vendar je mraz v zim 1928/29 napravil vprav v sadjarstvu največ škode, ker je n. pr. v Nemčiji uničil 60% vsega sadnega drevja, pa tudi pri

PK-Aufnahme: Kriegsberichter Müller (Wb.)
Pferdetranke am eisigen Bach.

nas se še niso zarasle praznine, ki jih je napravila ta zima v sadovnjakih.

Škoda vsled letošnjega mraza se bo dala v vsem obsegu oceniti šele spomladi ali celo šele po več letih. Vsekakor pa moramo biti pripravljeni, da jo kolikor mogoče omlimo in nadomestimo.

Predvsem bomo pripravili za letošnjo spomlad kar največ mogoče cepičev dobrih sadnih sort, da bomo precepili mlado sadno drevje, ki je pozeblo v vratu mlade krone (tu pozebe najraje), še enkrat na nižjem mestu. Enako bomo v drevesnici vsa namrzla drevesca obrezali tako nizko, da bomo mogli vzgojiti iz odgnanih mladik nova debelca, ali pa kar takoj spodaj štrcelj debela ponovno požlahtnimo in iz cepiča vzgojimo novo deblo. Vendar pa je to priporočljivo le pri odpornih mostnih sortah, kajti dejstvo, da drevesca, kjer so zlahkne sorte že pri tleh vcepljene (okulirane) najraje pozebejo, priporoča požlahtnjevanje drevesc šele v krono.

Tudi cepiči lahko namrznejo in so seveda potem neuporabni.

Ker je za precepljanje potrebno tudi mnogo cepilne smole, si moramo pravočasno in dovolj tudi te preskrbeti; enako tudi veziva za povezanje cepilnih mest. Kar pa se odraslega zmrznjenega drevja tiče, ne moremo zaenkrat nič storiti. Pač pa priporočamo, da vsak sadjar spomladi točno ugotovi in zapiše, katerih vrst in sort drevje mu je pozeblo, to pa zato, da takih vrst ne bo več gojil, ker je škoda za brezkoristno delo. Če pa jih že mora gojiti v manjšem obsegu, naj poišče zanje vsaj bolj zavetno lego.

6. Škoda v vinarstvu in kletarstvu.

Tudi v vinogradih se je bati, da bo letošnji mraz napravil ogromno škodo. Trta sicer prenese sorazmerno oster mraz, vendar le za krajši čas, ne par kar cel teden, kot je bil letos slučaj. Zato se je bati, da bodo nekatere sorte v marsikaterih okoliših in legah pozeble v vsem lesu, kar ga gleda iznad snega. Zato bo treba pri rezanju postopati previdno in po možnosti skušati izhajati samo s popolnoma zdravim lesom. Nauk pa, ki iz tega sledi, se glasi, da v naših krajih zimi ne smemo zaupati in moramo zato gojiti trto kolikor mogoče nizko pri tleh.

V kletarstvu bo škoda vsled zimskega mraza nastala le tu in tam, ako je klet premrzla ali pa je vlekel skozi njo prepih. V takem primeru se zna zgoditi, da vino, še raje pa sadjavec, zmrzne in razžene sod. Če to pravočasno opazimo, lahko še kaj rešimo, če ne, nas bo škoda izučila, da mora biti tudi klet za vino pred mrazom varna in pozimi okna in vrata zadelana, ako nastopa hud mraz.

7. Škoda v čebelarstvu.

Vsled zimskega mraza bodo čebele zmrznile samo zanikrnemu čebelarju, ki ni jeseni dovolj preskrbel zanje. Edini nasvet: tak čebelar naj satovlje stopi in vosek proda, čebelarjenje pa prepusti onim, ki imajo za to več časa ali pa več skrbnosti.

8. Škoda na gospodarskih stavbah.

Tudi tu je letošnji mraz napravil mnogo škode. Predvsem vodovodne napeljave so zamrzile in popokale povsod, kjer se je gospodar ali pa zidar pri napeljavi tolažil: »Saj bo dobro!« in ni upošteval vsega, kar je potrebno napraviti, da se izognemo poškodb vsled mraza: Napeljave izpeljati dovolj globoko pod zemljo, nadzemne cevi pa dovolj zavarovati pred mrazom, opremiti jih s sifoni na izpustne pipe in ob hudem mrazu vsak večer odpustiti.

Marburg je počastil svoje žrtve

Nemško mesto Marburg je v torek prvič v osvobojeni domovini počastilo žrtve krvavega 27. januarja 1919. Predpoldne je Kreisführer Klingberg v imenu organizacije Steir. Heimatbund položil vence na grob padlih. Zvečer so pa na Adolf-Hitler-Platz-u, kjer je pred 23 leti padlo dvanajst Spodnještajercev za svoje ljudstvo, priredili veliko proslavo, na kateri je Bundesführer Franz Steindl po nalogu službeno zadržanega Gauleiter-ja pred tisoči poslušalcev držal spominski govor.

Bundesführer Steindl je pozdravil v svojem govoru žrtve tega črnega dne v zopet osvobojenem nemškem mestu. Spomnil se je pa tudi žrtev, ki so dale svoja življenja za domovino tudi izven domovinskih mej. Zastave s kljukastim

krížem, ki danes plapolajo na tem zgodovinskem trgu v Marburg-u, bodo tukaj vedno razobešene. Marburg se je po 23 letih tujega gospodstva vrnil v svojo nemško domovino in ostal bo vedno nemški.

Celih 23 let se ni smelo javno govoriti o tem krvavem dnevu. Samo male skupine so ob vsaki obletnici pri zaklenjenih vratih mislili na sinove in hčerke, ki so takrat izgubile svoja življenja. Šele sedaj se je prebivalstvo tem žrtvam lahko zahvalilo.

Prireditvev je napravila najgloblji vtis. Njen odmev bo v srcih Spodnještajercev obnovil zaobljubo zvestobe in vdanosti Führer-ju in nemškemu ljudstvu.

MALE VESTI

* O nakaznicah za živila v 33. dodelilni periodi. V času 33. dodelilne periode, ki traja med 9. februarjem in 8. marcem 1942, ostanejo količine, ki so označene na nakaznicah za kruh, meso, mast, sladkor in živila, nespremenjene. Izdaja 25 g krompirjevih škrobnih izdelkov sledi v 33. dodelilni periodi na odrezke N 26 in N 27. — Imejitelji živilskih nakaznic ter samooskrbovanci, ki so skupaj s države odrezke N 28 in N 29 rožnate in modre nakaznice za živila 31, za oskrbovanje upravičene nad 18 let, pri svojih trgovcih oddali, lahko pri istih v 33. periodi namesto 125 g kavne nadomestka ali dodatka kupijo 60 g zrnat kave. Kavo bodo dobili na s erko »K« zvezana odrezka N 24 in N 25 od rožnatih in modrih živilskih nakaznic 33, za vse na oskrbo opravičene nad 18 let. Če se pa ne izrabi možnost, da bi se namesto kavne nadomestka in dodatka kupilo zrnat kavo, se sme na odrezek N 24 prodati samo kavin nadomestek in dodatek za kavo. V tem slučaju mora odrezek N 25 ostati na nakaznici.

* Takšni junaki so Spodnještajerci. Spodnještajerski nemški pesnik Rudolf Bernreiter, ki se je rodil v Brunn Dorf-u pri Marburg-u an der Drau, se je kot vojni prostovoljec in Leutnant v spodnještajerskem 47. pešpolku na južozapadnem bojišču leta 1915—1917 večkrat izredno odlikoval. Tako je nekega dne s 30 vojaki, katerim je poveljeval, rekoč: »Na-

skok! Naprej! Za menoj! Ničesar se ne more zgoditi! Hura, hurale v naskoku na nož in z ročnimi granatami zavzel železobetonsko, s štirimi vrstami žičnih ovirizasičeno odlično branjeno sovražno postojanko ter ujel sovražnega častnika in 37 sovražnih grenadirjev. Ta pesnik in junak, ki je bil odlikovan z zlato svetinjo za hrabrost, je nekega spomladanskega dne leta 1917 — torej pred 23 leti — našel junško smrt na bojišču. Ubila ga je skala, ki ga je z vsjo silo zadelala.

* Arbeitsamt (urad dela) Marburg an der Drau razglasa, da se ga v zadevah dela telefonično doseže s klicanjem telefonske številke 26-17.

* Arbeitsamt Marburg an der Drau, to je urad dela, razglasa v dnevniku »Marburger Zeitung«, da je dne 26. januarja 1942 v Windischfeistritz-u, Bahnhofstraße 166, v prvem nadstropju v hiši Raiffeisenkasse uredil svoj podružni urad. V njegov delokrog spadajo sledeče velike občine z vsemi svojimi kraji in sicer: Kerschbäch, Pölschach, Pulsgau in Windischfeistritz. Uradne ure so dnevno med 7.30 in 12.30 ter med 14. in 18. uro. V soboto pa med 7.30 in 13.30 uro. — Dosedanji pomožni urad v Gonobitz-u ostane in uraduje vsak četrtek med 10. in 17. uro. V njegov okoliš spadajo občine Gonobitz, Hagau, Hohenstein, Plankenstein in Weitenstein z vsemi svojimi kraji.

* Otvoritev državne obrtne šole za pletarstvo v Pettau-u. Meseca februarja 1942 se bo zopet otvorila bivša pletarska šola v Pettau-u, in sicer kot državna obrtna šola za pletarstvo. Otvoritev te strokovne šole je posebno važna, ker ima Nemčija do sedaj samo eno strokovno šolo te vrste. Podrobnosti o vpisovanju in začetku šole se bo razglasilo v dnevnem časopisu. Pojasnila se dobijo v šolski pisarni, to je v bivši pletarski šoli.

* Turčija je izdala zakon, po katerem se dosedanja dveletna vojaška obveza podaljša na triletno.

Kakor je iz današnjega oglasa Unio-tovarne razvidno, je na Spodnjem Stajerskem že 20 let znana tovarna Unio-družba radi priključitve Spodnje Stajerske k Reich-u opustila izdelovanje Schmolipaste, katero je vodila skoraj 18 let in izdeluje sedaj namesto iste svojo lastno znamko Unio-pasto. 114

ali pa pustiti vodo neprenehoma polagoma iztekati na vseh pipah.

Nadalje so marsikje zmrznili zidovi in ometi, ki so bili delani prepozno v jesen, važni ometi in zidovi, ki niso osamljeni (izolirani) pred vlago, opeka slabe kakovosti na strehi, slabo zglaziran in zato vodo propuščajoč beton itd. Nasvet: spomladi bo treba popraviti — topot pa tako, kot je treba!

9. Škoda po mrazu na orodju in strojih

Tu je predvsem omeniti vodne črpalke (pumpe), ki jih nismo ali ne dovolj ovlili in jih je mraz razgnal. Nadalje je mraz razgnal hladilnik pri kakem bencinskem motorju, ki mu je lastnik pozabil izpustiti vodo. Tudi se lahko zgodi kakšna škoda vsled mraza pri kakem stroju, ki ni pravilno pritrjen (montiran).

* Nemško planinsko društvo je prevzelo nekdanjo Aljaževo kočjo na vznožju Triglava iz kočje bodo napravili nemško planinsko kočjo.

* Poštni promet med Hrvaško in Srbijo bo delno zopet uveden in obnovljen. Odvijati se bo preko poštne urada v Zemunu.

* Odredbo, ki urejuje razpečevanje knjig, brošur, slik, naravnih simbolov itd. potom zastopnikov in trgovskih potnikov na Spodnjem Stajerskem, je izdal šef civilne uprave. Vsako razpečevanje naštetih predmetov je vezano na dovoljenje pooblaščenca za ljudsko izobrazbo in propagando pri šefu civilne uprave (Beauftragter für Volksaufklärung und Propaganda). Vsak zastopnik se mora pred začetkom delovanja pri imenovanem pooblaščenca javiti, kjer dobi potrdilo, da ni pomislekov proti njemu. Vsi uradi, oblasti, podjetniki ter zasebniki so pa hkrati dolžni, da vsakega zastopnika, ki ponuja knjige itd. legitimirajo, in če se ne more izkazati s predpisanim potrdilom, prijavi.

* Enotno jed so uvedli na Norveškem. Gostilne bodo to jed servirale dnevno med 13. in 16. uro. Teža in cena sta enotno določeni in se ravnata po vrsti mesa, ki je tudi ribje.

* Ženske so imenovali za mestne svetnike v Parizu. Gre za prvi primer, da se je pri tem upoštevalo ženske. Določili jim bodo delo za socialno skrb.

* Varšava napreduje. Po časopisnih poročilih so v Varšavi tekom decembra m. l. ustanovili 900 različnih novih podjetij, med katerimi je 808 trgovskih obrtov, 59 rokodelskih in 14 obrtnih delavnic.

* Preskrbovalni prispevki za Francijo iz francoskih afriških kolonij. Po pisanju lista »Journal« je dobila Francija iz svojih kolonij v Afriki v času med 1. novembrom 1940 in 15. oktobrom 1941 iz francoske severne Afrike 20.000 konj, 13.000 mul, 30.000 živih ovac, 80.000 zaklanih kostrunov, 1.723.000 centov žita, 1.048.000 centov sočivja, 100.000 centov jajc, 230.000 sušenega sočivja in 7.600.000 hektolitrov vina. V istem času je francoska zahodna Afrika izredno dobavila Franciji in sicer: 32.000 ton kave, 45.000 ton kakava, 7300 ton olivnega olja in 128.000 ton orehovega olja.

* Francija za svojo kmetijstvo. Francoski kmetijski minister Caziot je pred predstavniki tiska orisal načrt, ki ga ima za izboljšanje kmetijstva. Načrt se baje deloma že izvaja in obsega v prvem redu ustanovitve kmetijske korporacije, ki je že z zakonom določena. Druga važna točka je načrt za pospeševanje in dvig kmetijskega študija v skupnem sodelovanju z prosvetnim ministrstvom. Končno bo tudi treba obnoviti izkoriščanje celotne rodne zemlje, jo povečati ter iz iste izsiliti čim več.

* Prva »ivizila črncev« V Zedinjenih državah Severne Amerike so po izjavah državnega sekretarja za vojno sestavili prvo armadno divizijo samih črncev. Hkrati imajo že tudi letalski odred, v katerem služijo sami črnci.

* Churchillovo domobranstvo ni več prostovoljstvo, temveč obveza. Po poročilih Reuter-ja je angleško vojno ministrstvo razglasilo, da po 16. februarju t. l. člani takozvanega domobranstva nimajo več pravice, svojo službo 14dnevno odpuštevati. S tem je ta služba postala obvezna in prisilna.

* 200 angleških oficirjev in 5000 vojakov so po japonskih poročilih ujeli Japonci na Malajskem polotoku.

Weltbild

Japanische Rot-Kreuz-Schwester werden ausgebildet. Auch die Frau in Japan stellt sich bereitwillig in den Dienst ihres Vaterlandes. Besonders stark ist der Andrang zu den Meldestellen des Roten Kreuzes. Unser Bild: Schwestern des Roten Kreuzes lernen das Anlegen von Verbänden.

* Zbirko Mazzini-levih pisem so izročili Duce-ju. Največjo zbirko pisem našega stoletja, vse politične in zasebne spise italijanskega politika Mazzini-ja, ki vsebujejo okrog 10.000 pisem, — urejevali in zbirali so jih nad 40 let — je italijanski senator Gentile izročil sedaj Mussoliniju. Mazzini-jevi pogledi v svet ter njegove misli, ki so večinoma iznesene v pisanih in spisih, stojijo zelo blizu sodobnosti ter vsebujejo precej preroškega o današnjih dogodkih in ideah.

* Zanimiv običaj v Srbiji. Belgrajsko »Novo Vreme« poroča, da je v Zaječaru navada, da se žene v času velikih postov uslužijo, da se postijo za druge ljudi.

* 40 jih je letelo, 1 se je vrnilo. Japonska poročila trdijo, da je minuli ponedeljek na polotoku Malaja 40 sovražnih letal dvakrat poskušalo napasti japonske ladje, ki so prevažale čete za izkrcanje. Od teh letal so Japonci sestrelili 39, medtem ko je eno srečno pobegnilo.

* Romunija za zdravje ljudstva. Romunska vlada je določila 62 in pol milijona lejev, ki jih bo uporabilo ministrstvo za narodno zdravje. Postavili bodo za šolanje sanitetnega pomožnega osebja 5 šol za bolniške sestre, 18 za pomožne sestre, 14 za babice, 3 za sanitetske agente in 5 za laborante. V krajih, kjer primanjkuje zdravnikov, se bo uredilo nove okrožne sanitetne postaje, 18 sanitetnih central se bo pa spremenilo v sanitetne institute.

* Romunija proti židom. Vsi židje, ki so podvrženi delovni obvezi, morajo v Romuniji najmanj petkrat tedensko kidati sneg iz mestnih ulic. Kdor od židov ne doprinese potrdila, da je zaposlen pri takih cestnih delih, se ga bo dodelilo židovskim delavskim bataljonom v provinco Transilvanijo.

* Državni finančni minister grof Schwarin von Krosigk je v ponedeljek zapustil Milan ter se po svojem obisku Italije preko Verone vrnil zopet v Nemčijo.

* Tonfilmski vozovi za naše vojake na vzhodni fronti. Reichspropagandaleitung NSDAP je nabavila za vojake na vzhodni fronti celo vrsto tonfilmskih vozil. Te tonfilmske kolone naj po zamislih omenjenega vodstva prinesejo vojakom po hudih bojih duševnega okrepčila.

* Naraven živalski vrt pred vrati velomesta Wien. Takozvani Lainzer Tiergarten pri mestu Wien je ustanovil oče Marije Terezije, cesar Karl VI. 25 kvadratnih kilometrov gozdov in travnikov je ograjeno z visokim zidom, kjer se živali svobodno gibljejo in živijo popolnoma naravno življenje, ne da bi jih kdo lovil ali preganjal. Gre za jelene, divje svinje, srne itd.

* 328 717 Reichsmark je prispevala Spodnje Stajerska v zbirko za Gau Steiermark, to je 86.000 Reichsmark več kakor pri zadnji vsedrjavni cestni zbirki, ko je šlo za enkratno priznanje in zahvalo za osvoboditev. To lepo vsoto je Spodnja Stajerska zmogla, ker je vsak Spodnještajerc brez ozira na socialen in gospodarski položaj z veseljem in veliki meri daroval. Vse to dokazuje, da je vsak Spodnještajerc pripravljen in voljen, z vsemi svojimi močmi sodelovati in obnavljati svojo ožjo domovino ter doprinesiti svoj del k končni veliki zmagi.

* Nova notranja ureditev Romunije. Romunski notranji minister je izdal odlok, ki je romunsko državo razdelil na 11 upravnih področij, ki jim načeljuje upravni nadzorniki. Taka upravna področja so Karlsburg, Kronstadt, Bacau, Bukarešta, Konstanca, Craiova, Galaç, Jasi, Pitesti, Hermannstadt in Temeschburg.

* Prijava bivših srednješolcev in visokošolcev na Spodnjem Stajerskem. Šef civilne uprave, pooblaščenec za šolstvo, razglašuje v dnevniku »Marburger Zeitung«, da bi se v svrhu ureditve nadaljnje izobrazbe med 22. januarjem in 2. februarjem 1942 pisмено ali ustmeno javili vodji gimnazije v Marburg-u (Drau), Tegetthoffplatz, I. nadstropje, vsi učenci bivših jugoslovanskih srednjih šol, učiteljskih tehniških strokovnih šol ter slušatelji visokih šol, ki svoje študije doslej na kakšnem nemškem učnem zavodu še ne nadaljujejo.

* Plesanje prepovedano. Reichsführer SS in šef nemške policije je z odlokom na trde obrambne boje na vzhodni fronti in množične želje frontnih bojevnikov obstoječo prepoved plesanja razširil na plesne veselice po plesnih kroških, društvenih in društvenih posebnih zvežanjih tudi v slučajih, če plesi niso javni. Prepovedane so nadalje vse plesne prireditve plesnih šol. Dovoljen je samo plesni pouk. S to policijsko odredbo bo prepreden vsak pokuš izogniti se prepovedi plesanja.

* V Turčiji sledijo plemenite kovine. Turški rudarski preiskovalni institut je po temeljitem rudosledenju ugotovil, da so nahajališča zlate in srebrne rude v gorovju Feigaz v Taurusu izdatna. Nadaljnje rudosledne pravice in pravico eksploatacije je dobila Eti-banka. Strokovnjaki računajo na letno produkcijo 500 kg čistega zlata in okrog 12.500 kg čistega srebra.

* Spremembe v armadnem vodstvu italijanske vojske. Armadni general Vittorio Ambrosio, ki je bil doslej poveljnik druge armade, je postal vodja urada štabnega šefa celotne armade. Dosedanji štabni šef armadni general Mario Roatto je prevzel poveljstvo druge armade.

• **Zloglasna boljševiška GPU se izživlja v Iranu.** V glavnem mestu Irana, v Teheranu, so v zadnjih tednih našli mnogo umorjenih iranskih državljanov, ki so pred več kakor 20 leti iz Rusije pribežali v Iran ter se tam naturalizirali. Vse te zločine počenjajo agenti boljševiške tajne policije, ki sedaj pod zaščito angleško-sovjetske gasedbe v Iranu terorizirajo in ubijajo nedolžne ljudi.

• **Za odstranitev Eifflovega stolpa v Parizu.** Član francoske akademije Henri Bordeaux je v časopisu »Le Jour« napisal članek, v katerem se zavzema za odstranitev 300 metrov visokega Eifflovega stolpa, ki je sestavljen iz samega železja. Po njegovem mnenju je ta stolp železne konstrukcije v času, ko ga je zgradil Eiffel, gotovo bil znamenit in sodoben, danes, v času, ko se podirajo umetnost predstavljajoči spomeniki ga je pa treba z ozirom na zbiranje kovin podreti. Eifflov stolp — tako pravi Bordeaux — je danes naravnost razžaljenje za lepe arhitektonske linije Pariza, ker pači sorazmerje poslopij in nasadov.

• **O odpustu vojnih ujetnikov, ki so odma iz Spodnje Štajerske.** Odpust vojnih ujetnikov se vrši samo na predlog šefa civilne uprave. Edino pravilna pot za dosegga odpusta je, če se potom pristojnega uradnega župana predloži prošnja, v kateri je navesti ime in priimek vojnega ujetnika, za katerega odpust se prosi, nadalje njegov rojstni dan in kraj, njegovo stalno bivališče pred vpoklicom v vojsko ter njegovo sedanje bivališče kot vojni ujetnik, številko, ki jo nosi kot vojni ujetnik ter v katerem vojnem ujetništvu ali na kakšnem delovnem mestu se nahaja. Vsi drugi koraki, pa naj se podvzamejo kjer koli, so brezuspešni.

• **V Ameriki so poostrili cenzuro.** Spričo velikih uspehov nemških podmornic na zapadnem robu Atlantika je ameriška vlada pretekli ponedeljek zaukazala poostriitev cenzure za ameriški tisk in vse časniškarske agencije.

• **Vojna stane težke dolarje.** Ameriški kongres je pretekli ponedeljek votiral za ojačenje mornarice in letalstva 17 milijard dolarjev.

• **Japonci so že prišli do petroleja.** Neki petrolejski strokovnjak japonske vlade je cenil na torkovi seji japonskega parlamenta produkcijo vrelcev, ki so doslej padli v japonske roke, na letno 10 milijonov ton.

• **Svedska kazen za vohunstvo.** Svedska vlada pripravlja zakonski predlog, po katerem bodo kazni za vohunstvo in sabotažo bistveno zvišali. Najvišja kazen je doživljenjsko prisilno delo.

Za pospeševanje kmetijskih pridelkov

Leta 1491 od Landesbauernschaft Südmark in njenih Kreisbauernschaft gauov Steiermark in Kärnten prirejene Reichsnährstand-potovalne razstave ter mlekarške razstave so bile vedno uspešne. Doslej jih je obiskalo 75.000 kmečkih oseb. Obiskovalcem se je s tem nudilo mnogo poučnega. Tudi na Spodnjem Štajerskem prirejeni dve razstavi sta popolnoma uspeli. Razstavo Reichsnährstand-a v Pettau-u in Cilli-ju je obiskalo rekordno število ljudi. V Cilli-ju je obiskalo 20.000 oseb.

V Marburg-u bodo isto razstavo priredili med 1. in 8. februarjem 1942 v dvorani Götze, Tegetthoffstraße, in je že se-

daj opaziti veliko zanimanje podeželskega ljudstva v okrožju Marburg.

Za dvig proizvodnje mleka prireja Landesbauernschaft Südmark po navodilih Reichsbauernführer-ja zanimive poučne razstave. Doslej se jih je pokazalo v Gau-u Kärnten v Lienz-u, Spittal-u, Villach-u, Klagenfurt-u, Feldkirchen-u, St. Veit-u an der Glan ter priobmočju v Völkermarkt-u in Wolfsberg-u. Nato pride ta razstava tudi na Spodnje Štajersko.

S temi potujočimi razstavišči ki si jih navadno lahko ogleda vso prebivalstvo v razkazujočem Landkreis-u, se Landesbauernschaft Südmark trudi, dati praktične spodbude za povečanje mlečne produkcije.

ŽENSKI KOTIČEK

Podeželski poklic za naša dekleta

Kakšen poklic si naj izberem? To je za mlada, 14 do 16 letna dekleta problem, ki si v teh letih še niso popolnoma na jasnem, kako in kaj in še ne poznajo popolnoma svoja nagnjenja. Pred odpustom iz šole leta 1940 je 128.000 deklet na vprašanje, za kakšen poklic se bodo odločile, odgovorilo: »Za nikakšen določen poklic.« To število je skoraj štirikrat tako veliko kakor pri fantih. Razen tega imajo dekleta mnogokrat nepravilne pojme in predstave o poklicnem življenju, ali pa imajo samo eno željo, ki so jo slišale od staršev doma in sicer »prav hitro priti do denarja in zaslužka«. Le tako si je razlagati želje deklet, »ki bi večinoma vse rade prišle v pisarne«. Leta 1940 se je za trgovske in pisarniške poklice izjavilo 296.000 deklet, medtem ko je ta poklic iskal samo 100.000 takih učnih moči. Reče se lahko, da je pisarniška služba nekakšen poklic časa ali mode, ker bi drugače glasom ugotovitve pri izdajanju delavskih knjižic leta 1940 ne bilo 232.000 14 do 18 letnih deklet v pisarniških službah. V enem samem letu je 300.000 deklet izjavilo željo, da bi rade stopile v pisarniške službe. Temu nasprotno je pa za poklice, ki jim primanjkuje moči, vse premalo zanimanja. Med te je šteti v prvi vrsti kmetijske gospodinjstve, negovalske in vzgojiteljske. Za kmetijske poklice se je na primer izjavilo samo 53.000 deklet.

Zanemarjanje kmetijskih poklicev ima svoj izvor v tem, ker je vse premalo zna-

nega o poklicnih možnostih v kmetijstvu in ker so tudi starši večkrat proti temu, da bi jim hčerka šla na kmete. Starši pač hočejo biti toliko mestni prebivalci in meščani, da si sploh ne morejo predstavljati, da današnja mladina, naj si bo fant ali deklet sili na podeželje. Se pač vidi, da podeželskega življenja niso spoznavali niti v delovni službi, kmečkem delu in tudi na potovanju ne. Ni jim vedno jasno, da imajo tudi njihove hčerke in sinovi danes na deželi izpolniti in izvršiti velike naloge in da bo poklicna izbira njihovih otrok odločala o usodi bodočih generacij. Najbolj nujna naloga bodočih let je, produkcijo kmetijstva povečati, da se preskrbi in osigura prehranjevalno podlago domovine. Podeželje potrebuje radi tega mlade ljudi. Dekletom in fantom pa nudi zato tudi celo vrsto poklicev z dobrimi izgledi za napredovanje, sigurne eksistence tudi v slučajih, da se ne poročijo te popolno zadovoljstvo v poklicu. Pri tem je upoštevati, da dekleta že med ukom in izobrazbo uživajo svež in zdrav podeželski zrak, da imajo zdravo hrano, brezplačno stanovanje in povrh že takoj nekaj plače. Tudi stroški uka niso visoki. Pozabiti se tudi ne sme, da se leto, ki se je prebilo kot obvezno leto na deželi vračuna v učno dobo in se na ta način prišteje leto dni. Podani so torej vsi materialni in idealni predpogoji.

Dekleta lahko zbirajo po sposobnosti in nagnjenju različne poklice. Tista, ki ljubi prostranost kmečkega gospodinjstva, lahko postane kmečka hišno gospodinjka pomočnica ali pa izkušena gospodinja. Ta dva poklica sta najbolje orodje, če postane deklet pozneje enkrat samostojna kmečka gospodinja na svojem lastnem kmečkem gospodarstvu. Ako se deklet ogreva

OSRAM-D

Visoki svetlobni učinek
Velika ekonomičnost.
Zahtevajte vedno Osram-D

OSRAM-D daje poceni svetlobo.

za rastlinstvo, lahko postane vrtnarica, je bolj vneto za domače živali, si lahko izbere poklic perutinarke, čebelarke ali vzrejalko kožuhovinastih živali. Dekle, ki rade neguje otroke ali bolnike, najde te socialne poklice tudi na podeželju. NS-sestre negovalke dojenčkov ali otročje vrtnarice potrebujemo tudi na kmetijah. Dekleta se rada odločajo tudi za poklic učiteljice za kmetijsko hišno gospodinjstvo in hišno gospodinjstvo vrtnarstvo ter za voditeljice za delovno službo. So pa še drugi kmetijski poklici, ki si jih dekleta lahko izberejo čisto po svoji volji. Vsak posamezen poklic pa omogoča dober razmah in napredovanje. Kmetijstvo nudi mestnim dekletom vse prednosti, ki jih od svojih poklicev pričakujejo.

Pomenki o hudih zimah

Ko na potu škriplje mraz, po gozdovih pada drevje, zverjad išče zavetja tudi blizu vasi in se še zgodaj na večer družine zbirajo okrog gorke peči, tedaj vaščani modrujejo o hudih zimah. Tedaj navadno še ni bilo nobene tako hude zime, kakor je baš samo tista, ki jo ravno doživljamo in tudi o letošnji zimi — čeprav smo šele na njeni prvi polovici — že splošno sodijo, da je najhujša. Tedaj se iz zapečka oglasi stari očanec s pripombo, da je že on doživel še veliko hujše zime, pa da mu je njegov ded pravil o naravnost strašnih zimah v starih časih. Kar jih ni sam doživel, pa je o njih bral v silno starih bukvah, ki so bile še bolj učene kot je stoletna pratika. Ker sedaj tudi že vaška mladež toliko sliši ali bere o strašni ruski ali sibirski zimi, je seveda vse radovedno, kako je bilo v tistih starih časih z hudimi zimami. Torej poslušajmo!

Najprej moramo (tudi mi drugi) upoštevati, da je komaj 160 let, odkar se vodi točen seznam ali pregled sploh o vremenu in da se mora za to tudi ostali svet zahvaliti Kurfürst-u Karl-u Theodor-u von der Pfalz, ki je leta 1780 v Mannheim-u ustanovil prvi meteorološki zavod. Vsa statistika iz prejšnje dobe je le slučajna in se nanaša le na prav posebno zgodovinske dogodke, ki so v kakšni ožji zvezi z izredno zimo. Najstarejši taki zgodovinski podatki segajo tja do leta 51 našega štetja. Že bolj natančni podatki se pričenujajo z letom 401 in 558, ko je zamrznilo tudi Črno morje. Slično je bilo l. 820. Tedaj se je zima pričela še meseca septembra in je trajala še preko velike noči. Leta 859 je zamrznilo Jadransko morje. Po njem so vozili s sauni, vpreženimi s konji. Ostre zime so bile v letih 874, 875, 974 in 984. Že noembra je zapadel velik sneg in zima je

trajala do maja. Zelo huda zima je bila tudi v zgodovinsko znamenitem letu 1076. Leta 1323 je zamrznilo Jadransko in Baltsko morje. Leta 1407 je zima pritisnila že za vse svete in je trajala nepretrgoma skozi 18 tednov ob takem mrazu, da je pokalo kamenje in so tudi večje reke pod ledom skoro usahnile. Leta 1658 je Baltsko morje tako zamrznilo, da je švedski kralj Karol X. s svojo 20.000 možno močno armado korakal kar od Malega Belta proti Dansk. Naši zimi leta 1929 zelo podobna je bila zima l. 1709. Pričela je v decembru in je trajala do aprila. Tedaj je zopet zamrznilo Jadransko morje in trda zima je objela celo Evropo. V tem stoletju slične zime so bile tudi 1775 in 1788. Potem imamo še danes znamenito Napoleonovo (rusko) zimo, a tudi za Evropo ostro zimo l. 1829 — torej točno sto let pred rekordno zimo leta 1929, ki smo jo tudi mi doživeli. Ta zima (leta 1829) je bila v svojih posledicah naravnost katastrofalna. F. P.

DOPISI

□ **Präkopp bei Franz.** Daleč okrog znani bivši posestnik Franz Poznitsch nas je sedaj, star 73 let, za vedno zapustil. Dolga leta je bil v bivši monarhiji župan in občinski odbornik. Za časa njegovega županovanja je bila takratna občina Präkopp ugledna, najbolje so pa bili preskrbljeni občinski reveži. Pokojnik je bil zadnjih 23 let vedno za združenje Spodnje Stajerske z Veliko Nemčijo. Tudi njegova kmetija je bila za časa njegovega gospodarstva daleč na okrog znana kot dobra. Ker je bil radi bolezni zadnji dve leti navezan na bolniško posteljo, ga je osvoboditev in priključitev Spodnje Stajerske aprila lanskega leta vradostila nad vse. Zavednemu nemško mislečemu Spodnještajercu postavimo v naših spominih najlepši spomenik. P. R.

Iščem mesto oficerice. Naslov v upravi lista. 143

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark (Schulabteilung)

Vpisovanje

v Državno obrtno šolo za pletarstvo v Pettau-u se vrši v ponedeljek, dne 2. februarja 1942 od 8. do 12. in od 14. do 17. ure.

Kraj vpisovanja: Državna obrtna šola za pletarstvo v Pettau-u, Hebergasse Nr. 3 (prej Pletarska ulica).

Cilj in ustroj šole:

Državna obrtna šola za pletarstvo v Pettau-u izučijo v 6 semestrih po 5 mesecev obrt pletarstva.

Namen izobrazbe:

Učenci se po načrtnem teoretičnem pouku in sistematskem delu v delavnica izobrazijo za pletarske pomočnike, samostojne obrtnike, predelavce v tovarnah ter tovarniške mojstre.

Pravice absolventov:

Odpustno izpričevalo nadomešča dokazilo o pravilnem dovršenju učne dobe za pletarstvo in upravičuje po enoletnem pomočniškem delu, oziroma delu v tovarni, pristop k mojstrskemu izpitu.

Pogoji za sprejem:

Izpolnjena ljudskošolska izobrazba, dovršeno 14. leto starosti, telesna sposobnost in sprejemni izpit.

Število sprejetih učencev je odvisno od razpoložljivih mest v delavnica in je zato omejeno.

Šolnina:

Skupna šolnina znaša za semester RM 31.30 (Šolnina RM 16.—, učita RM 15.30).

Za znižano šolnino se lahko zaprosi.

Pettau, 17. Jänner 1942.

142

I. A. Urragg.

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

CILLI, Postfach

Hipoteke na posestva
po mestih in na deželi

Občinska posojila

Naselitvena posojila

Reichsgau jamči za vse obveze zavoda

Razstava Reichsnährstand-a v Marburg-u

Zanimiv pregled nove ureditve podeželskega združništva nudi

POSEBNA RAZSTAVA,

ki jo je priredil

Verband der südmärkischen landwirtschaftlichen Genossenschaften

RAIFFEISEN in GRAZ

-180

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Kulturfilm - Sondervorstellungen:

Sonntag 11 Uhr, Montag, Dienstag und Mittwoch 13.45 Uhr:

Der Degeto-Film:

Sehnsucht

nach Afrika

Die schönsten Tieraufnahmen aus dem schwarzen Erdteil. Für Jugendliche zugelassen! — Neueste deutsche Wochenschau!

Ab Freitag:

Der ernst-heitere Terra-Film:

Quax der Bruchpilot

Für Jugendliche zugelassen!

141

Tridelna harmonika

A. D. O., peč za žagovino s cevli ter stroj za rezanje špeha, upotrebljiv tudi za izdelavo klobas, se proda pri: Julius Wrußnig, Cilli, Sachsenfelder-Straße 4/I. 140

Krojaški pomočnik, v stalni službi, želi

poročiti

šobrosrčno gospodično, čedne zunanosti, staro do 25 let. Prednost imajo šivilje. Slika zaželjena. Naslov v upravi lista. 133

Gospodin a

(kuhanca), zdrava, stara 24 do 34 let, se sprejme k samostojnemu gospodu na malo podeželsko domačijo. Ponudbe na upravo lista pod »Nemški pouk«. 139

Telico 9 mesecev staro, prodam. Tschritschitsch, Koschak 88. P. Marburg (Drau). 126

Telico 8½ mesecev brejo, prodam. Amalia Legat, Wochau 25. P. Kötsch. 124

DER POLITISCHE KOMMISSAR DES LANDKREISES PETTAU (Veterinäramt)

Zahl VII-Mkl. 9. 1. 1942.

Pettau, 25. 1. 1942.

Zadeva: slinavka in parkljevka.
Ukinitev zapornih ukrepov.

Razglas

Živinska kužna policijska odredba od 28. 11. 1941 Zl. VII-Mkl. -2/3-1941 o zapornih ukrepih radi slinavke in parkljevke se ukine.

Namesto te odredbe se za nadaljnjih 14 dni odreja kakor sledi. Po poteku tega roka, to je do 8. 2. 1942 stopijo vse v tej zadevi izdane prepovedi brez vsakega razglasa iz veljave.

I. Za opazovalno področje se proglašajo: V občini:

Pettau, kraji Pettau-Stadt, Budina, Kitzerberg, Unterrann, Oberrann, Haidin, Drasendorf;

Dornau, vas Unter-Welowlak;

Treun, kraji Ober-Pristowa, Popendorf, Jurowetz, Lanzendorf;

Amtmannsfeld, kraj Amtmannsdorf;

Goldorf, kraj Altendorf.

Za ta opazovalna področja veljajo v moji živinsko kužni policijski odredbi, z dne 28. 11. 1941 za opazovalna področja izdane prepovedi še naprej, z olajšavo, da je uradno živinozdravniško dovoljenje potrebno samo za izvoz parkljarjev za rejo. Klavno živino se iz opazovalnega področja lahko brez dovoljenja odstrani, seveda samo v svrhu takojšnjega zakola v oblastno dovoljenih klavnih.

Tako klavno živino se mora v klavnice prevažati na vozovih.

V tem opazovalnem področju se sme parkljarje samo v območju zagnonega kraja uporabljati kot vprežno živino za vozove.

II. V celem okrožju Pettau ostanejo v zgoraj omenjeni živinskokužni policijski odredbi izdane prepovedi v veljavi, z olajšavo, da se lahko vršijo tedenski sejmi, če se na istih ne trguje s parkljarji.

V Pettau-u bo prihodnji živinski sejem dne 17. II. 1942.

Pozivam vse posestnike živine, da pri vhodih v hiše in hleve namestijo razkuževalne trate. Tozadevna navodila lahko dobijo pri pristojnih Ortsbauernführer-ih ali pa pri ogledovalcih mesa.

Der Politische Kommissar:
gez. Fritz Bauer.

118

OGLAŠUJTE!

„ŠTAJERSKI GOSPODAR“
posrednik med mestom in deželo

Iko o in jabolčnik

drav in okusen, s 3—4 odst. alkoholne topnje si napravite za domačo uporabo rez pravega jabolčnika. Jabolčnik in ikolo si tudi lahko pomnožite za 100 do 50 odstotkov. Tudi izboljšate si lahko ikolo, ako naročite naš »jabolčni sok«, ki je pripravljen iz samih domačih preparatov in stane za 160 litrov RM 3.50, po pošti RM 1.40 več. Tudi sredstvo za razčisanje in izboljšanje okusa vin in drugih ijač še je vedno na zalogi. Za 300 litrov RM 1.75, po pošti RM 1.— več. Veliko zahvalnih pisem na razpolago. Zastopnik: J. Putschko, Marburg/Drau, Triesterstraße 57- 129

rednje veliko

gospodarstvo

(njive, travniki in zraven spadajoče orodje) na Bachern-u se odda v najem. Wilhelm Ehrlich, Holzhandlung Marburg-Brunndorf 118

Kovačijo na prometnem kraju oddam v najem. Naslov v upravi lista. 127

Hrastove doge

in vse vrste hrastov les kupuje Faßbinderei Sulzer, Marburg (Drau), Kaserngasse 7. 121

Umetno gnoilo

rezervirajte pri tvrdki: Anton Birgmayer, Marburg (Drau), Tegetthoffstraße 74, telefon 24-97 117

Zbirke pisemskih znamk, oziroma poedine znamke ter stara pisma kupujem. Ponudbe pod »Sammler« na upravo lista. 131

Hrastove hlode

za izdelavo smučk kupujem. Ponudbe pod »Hraste« na upravo lista. 132

Posestvo

v bližini Pettau-a vzamem v najem. Ponudbe je oddati pri »Delta«, Pettau, Anastasius-Grün-Strasse 20. 135

kupim star

klavir

manino ali harmonij (tudi pokvarjenega). Gurin, Cilli, Grafeigasse 13. 138

Kmečko posestvo

z vinogradom v rodovitnem kraju, ne predač od postaje na Spodnjem Štajerskem, kupim ali vzamem v najem. Ponudbe na upravo lista pod »Pos.«. 137

Posestvo

38 orolov se da v najem za polovični pridelek, ali pa se sprejme majer s 5—6 delovnimi močmi. Dr. Kapralov, Post Maria Schnee. 98

Dva urarska pomočnika

sprejem takoj. Jakob Muljawetz, Marburg-Drau, F. L. Jahn-Platz 1. 92

Celokupno prebivalstvo okrožij Stadt- in Landkreis-a Marburg bo obiskalo**VELIKO RAZSTAVO Reichsnährstand-a**

Od 1. do 8. februarja 1942 v Marburg-u, v dvorani „GÖTZ“, Tegetthoffstrasse

Odpri od 8. do 18. ure. — Začetek v nedeljo 1. februarja 1942 ob 10. uri

Na razstavi se bo videlo zanimivosti iz sledečih področij:

Krvna vprašanja in dedno zdravje

»Zmaga orožja — zmaga otroka«

Kmetijska pridelovalna bitka

Olajšanje dela v hišnem gospodinjstvu

Varstvo rastlin in zaščita ptic

Spodnještajersko čebelarstvo

Red na tržišču in vodstvo potrošnje

Naučni ogled obilnih strojev

Kmetijska strokovna knjižnica

Vinske poskušnje

Brezplačno ugotavljanje kislin v vinu

Brezplačna preiskava zemlje z ozirom na vsebino apna

Celodnevno odprt vaški kino bo pri prosti vstopnici igral zanimive zvočne filme o kmetijstvu ter kulturne filme o oboroženi sili, tehniki in sportu.

Vsaki si mora to veliko razstavo ogledati!

Prispevek za stroške: odrasli 30 Rpt, vojak, policija in mladina 10 Rpt. Predprodaja vstopnic pri Ortsgruppentührer-ih in pri Ernährungsamt-u, Marburg, Obere Herrengasse 2, II. nadstropje. 79

Cunje krujaske odrezke, stare železje in kovine, papir ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovec) kupuje vsako količino Arbeit er, Marburg, Draugasse 5 750

Prepisati? Preisati? Ne!

Naročiti foto-kopije je bolje in ceneje. Foto-razmnoževalnica: Kontrolni urad za gospodarska podjetja (Kontrollbüro für Wirtschaftsbetriebe), Graz, Grieskai 60, tel. 67-95. 673

Kupujem vrbove šibe

olupljene in neolupljene, v vsaki množini. Peter Kotschisch, Korbflechtermeister, Marburg/Drau, Copettigasse 1. 62

Par volov

dve leti starih, prodam. Johann Sorez, Partin 103, Post Mallenberg (St. Georgen W. B.). 88

Viničarja 3 osebe, sprejme Posch »Schützhofer«, Roßbach, P. Marburg (Drau). 116

Viničar z 4 delovnimi močmi se sprejme takoj. Kotschak 39, P. Marburg (Drau). 119

Majer s 3—4 delovnimi močmi se takoj sprejme. Vprašati pri Anton Vrabl, Tragutsch 19, P. Wachsenberg (St. Margarethen a. d. Pöbnitz) 120

Vajenec z znanjem nemščine se sprejme. Vsa oskrba v hiši. Martin Kotzbek, Gemischtwarenhandlung, Anna i. d. W. B. 125

Mesarskega vaenca

z nekaj znanjem sprejem takoj. Stampfl, P. Pragerhof. 122

Mizarski vajenec

se sprejme takoj. Tischlerei, Marburg (Drau), Brunnngasse 7. 123

Petnajstletni fant

se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom, kjer bi imel vso oskrbo v hiši. Naslov v upravi lista. 134

Vajenka, poštna, do 16 let se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi lista. 136

Hišna pomočnica

se takoj sprejme. Dr. Kristan, Marburg (Drau), Nagystraße 7. 123

Ferdinand Rosenstein,

doma iz Santhal-a, ali pa kdor pozna njegovo bivališče, se naproša, da se javi, oziroma da sporoči njegov naslov na: August Griftsch, Drauweller-Marburg a. d. Drau, Boelkegasse 15. 115

OGLAŠUJTE!

Spodnještajerci!

**Organizacija Steirischer Heimatbund
Vam olajšuje uk nemščine!**